

ATSTUMTŲJŲ KARTOS TURTAI

Nepakartojama toji karo pabėgėlių, 1948-50 metais atvykusių į Šiaurės Ameriką, karta. Nepakartojama savo meilės prarastai tėvynei stiprybė, nesilpstančiu gyvenimo geismu, troškimu palikti ryškų pėdsaką tautos istorijoje.

Tėvynės ji niekada nebeatgavo, net po 1990 metų Kovo 11-osios. Pirmiausia kažkaip keistai susipynė pilietybės susigrąžinimo reikalai. Tarsi iki šiol dar neaišku, kad gimęs toje žemėje ir niekada su ja nenutraukęs dvasinių ryšių, visomis išgalėmis ją rėmęs ir visą gyvenimą darbuavęsis jos labui, niekaip negalėjo tos pilietybės prarasti. Tarsi tebegaliojantį niekšingo okupanto įvesta tvarka, papročiai, nuostatos. Antra vertus, net tie, kurie iš naujo išsiėmė Lietuvos Respublikos pasus, savoje gimtinėje pasijuto nelaukiami, svetimi. Gal išskyrus tik kelias, labai savitas išimtis. Kartais jų vaikams, jau gimusiems Amerikoje, būna lengviau pritapti Lietuvoje, negu jiems, pusšimtį metų ją regėjusiems savo prisiminimuose ir svajonėse.

Gimtoji žemė – nebeatpažįstamai pasikeitusi. Kaimynai ir bendradarbiai išsikėlę arba iškelti, o neretai – jau į amžinybę senokai išėję. Dabar ten gyvenantieji dažnokai žvelgia į bandančius sugrįžti su savotišku nerimu ir baime, lyg tie norėtų iš jų atimti tai, ką jie tariasi jau "užgyvenę". Dažnai nuveria žvilgsniu, kupinu pavydo: "Aha, gyvenai ten, turtingame krašte, tai ko dabar tarp mūsų, suvargusių, ieškai? Čia dabar jau viskas – mūsų! Mano, bet nebe tavo!" Retkar-

čiais nutvilko netgi atviru ar blogai slepiamu priešišku: "Mano tėvas ir brolis žuvo, o tu – išbėgai. Išlikai..."

Kai dar okupacijos metais buvę pabėgėliai, įveikę visokias kliūtis, priekaištus ir savigraužą, Maskvos muitininkų ir saugumo agentų patyčias, pagaliau praverdavo surusinto Vilniaus oro uosto paskutines duris ir atsidadavo giminių (dažniausia, niekada nematytų) karštoje apsuptyje, nuoširdumo ir savitarpio supratimo būta nepalyginamai daugiau. Ak, to uždrausto vaisiaus saldys! Dabar, kai niekas nebedraudžia, jei ir nepasako, tai pats pajunti nebylų klausimą: "Ko vėl atvažiavai? Dar labiau susenęs, suvargęs, ką tikiesi čia besurasti? Na, jei gerai užsimokėsi, galėsiu pagloboti..."

Sugrįžta žmogus po viešnagės Lietuvoje į, anot Vainos Vėbrautės, "Amerikos Lietuvą" ir dar labiau pajunta, kad tie 50 metų nepraėjo pro šalį. Čia – jo parapija, Lietuvių namai, čia tie, su kuriais nuo jaunystės dienų kartu dalyvauta visoje lietuviškoje veikloje. Čia, Visų sielų, Šventojo Kazimiero ar Tautiniuose kapeliuose ilsisi artimieji. Čia jo namelis, jo pasodintas beržas, pastatytas kryžius, išauginti bijūnai, kurių jam niekas nepavydi.

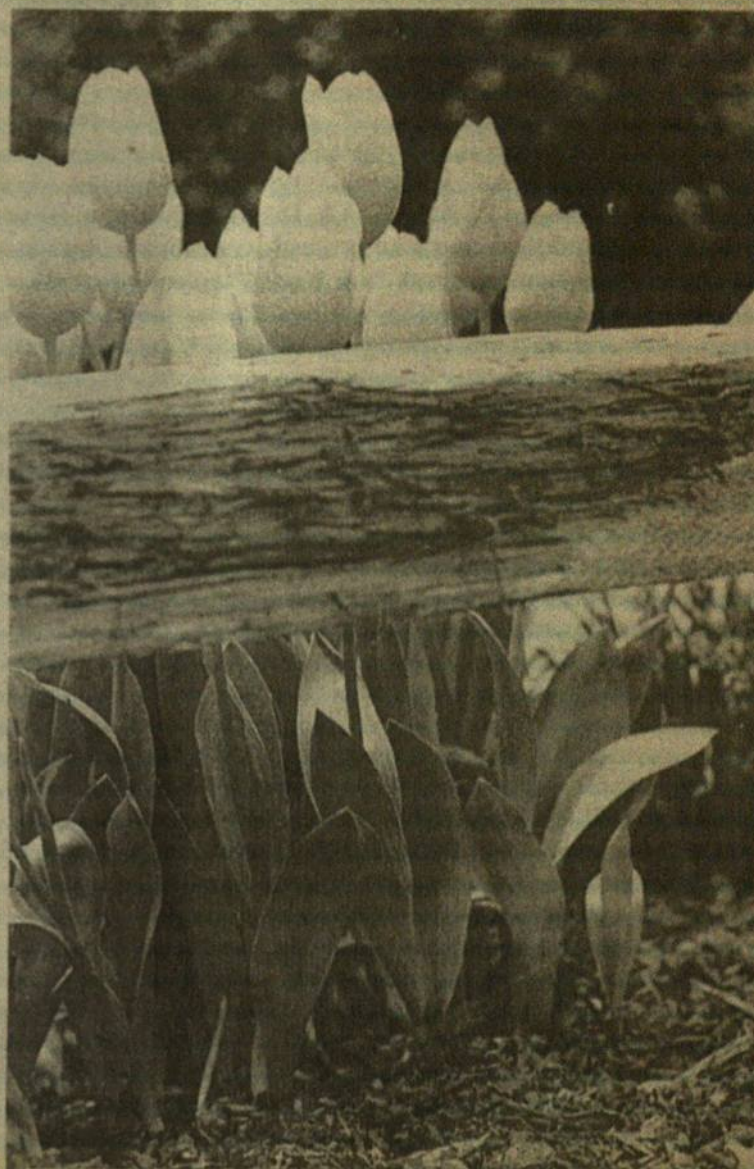
O vis tik, žmogau, ką gali su savo širdimi padaryti, jei ji – tarsi perplėsta į du gabalus. Vienas – čia, kur kaimynas airis ar italas, ar visai savo kilmės nebežinantis, o kitas – ten, kur vingiuoja Dubysa ar Minija, banguoja Žemaitijos arba Aukštaitijos kalvelės, kur aidai vaikystę primenančios bažnyčios varpai. Ten,

kur po senovišku kryžiumi, diemedžio užuovėjoje ilsisi proseneliai ir seneliai, tėveliai ir sesutės, kur dar tebėra ežeras, kurio baltutėliu rūku išpuoštoje, žydinčių alyvų aromatu prisodrintoje pakrantėje ištarti pirmieji prisipažinimo meilėje žodžiai.

Užgniaužęs iš sielos gelmių kylančią ašarą, sėda tas jau tikrai nebejaunas žmogus prie rašomos knygos. Gal prie eilėraščių, tokių neįmantrių, bet nepaprastai nuoširdžių, lyg ankstų rytą aukštai pakilusio laukų vyturėlio giesmelė. Gal prie ilgą amžės savo giminės istorijos, kurios įvykių iki jo dar niekas nesurikiavo, gal prie romano, rašomo jau kelis dešimtmečius, vis tobulinamo, baiminantis, kad dar daug kas taisytina. O gal net prie vadovėlio lituanistinei mokyklai.

Sėda kompozitorius prie pianino ir kuria dainą ar sonatą Lietuvos vaikams, kurie nieko apie jį nėra girdėję. Dailininkas su įkvėpimu tapo kryžių, pamatytą Suvalkijos bažnytkaimio šventoriuje. Gal tik po daugelio metų kas nors, idėmiai įsiziūrėjęs, pajus, kiek širdies šilumos sudėtą į Rūpintojėlį, apgaubtą trapiu rudeninių klevų auksu. Architektas braižo būsimųjų Lietuvos ambasadų, tarptautinių parodų rūmų, mokyklų ir bibliotekų projektus, kurių jam niekas neužsakė. Garbaus amžiaus mokslininkas atsargiai renka eilutę po eilutės Lietuvos mokyklai skiriamuose veikaluose. Tokia ji – nepakartojama, neretai atstumta, bet tebemylinti karta, kurios didžiausias, neatimamas turtas – lietuviybė.

Apie juos dar nerašo di-

"Vos pavasaris atėjo, sode tulpės sužydėjo..." rašo šios nuotraukos autorius, poetas Romualdas Kisieliū.

dieji pasaulio laikraščiai, jų nerodo didžiosios pasaulio televizijos stotys, jų garbei dar nestatomi išpuodingi paminklai. Jų milžiniško kultūrinio palikimo temų dar neplanuojama įtraukti į viso pasaulio mokyklų ir universitetų programas. Galingųjų plėsiųjų valstybių, sulaužusių jų ir artimųjų likimus, atstovai kol kas dar nė nemano dėl to atgailauti. Kol kas jie kratosi bet kokio savo kaltės pajutimo, pikta įrodinėja, esą to smurto visai nebuvo. Patys sutrypę mažesnių, bet aukštesnės kultūros valstybių gyvenimą, žiauriausiai sužaloję jų natūralų istorinį vystymąsi, šiandien jie bet kurį, bandantį apie tą siaubą priminti, kaltina bandymu "perrašyti istoriją". Patys niekinę (ir tebeniekinančią) tautų teises, bandiškai išgrobstę ir sunaikinę jų ūkį ir kultūros vertybes, savo aukas tebevadina banditais ir teroristais. Patys atskyrę pavergtuosius nuo likusio pasaulio, apšaukia juos separatistais.

Kas sustabdys klaikus smurto ir melo triumfą, jo beprotišką džiūgavimą savo tariamomis pergalėmis? O gal tos kuklios, didžiųjų tarnybų neišreklamautos knygos jau neužilgo taps ne tik neatremiamu Blogio imperijos kaltės įrodymu, bet ir kelrodžiu, vedančiu link Gėrio šalies pamatų statybos?

"IŠALUSI VALTIS"

383 puslapiai, sukurti bene per 40 metų, nežinant net šeimos nariams. Trijų dalių romanas apie jaunų, viena kitą pažinojusių moterų likimus. Apie tą laiką, kai šiandieniniai žilagalviai buvo tokie jauni, su didžiulėmis viltimis ir pasitikėjimu žvelgiantys į juos supančius žmones, nemaž neįtariančius, kokie išbandymai jų laukia.

Romane – dar tik pradedančios atsikurti Nepriklausomos Lietuvos buitės. Čia nėra karo vaizdų, gyvenimą sukrečiančių tarptautinių įvykių. Tik vienas po kito atsivėria gana sudėtingi jaunų mokytojų, gydytojų, aktorių, gimnazistų likimai – susikryžiuojantys ir vėl nutolstantys. Mylinčios širdys, kurioms nelemta džiaugtis meile. Tauri pagalba ir grubus savanau-diškumas, nenumaldomas noras dar labiau nuskriausti silpnesnę. Viltys ir nusivylimai, nuopoliai ir dvasios tvirtybė, padedanti atgauti jėgas ir pakilti. Ribos, kurių niekaip nebepajėgiama peržengti, kaltė, kurios nebepajėgiama pamiršti. Bėgimas nuo savęs, nuo praeities, net nuo to, kas dar galėtų įvykti. Kiekvienoje dalyje tarsi priminama, jog niekada nebeįmanoma sugrįžti ten, kur jau buvai. Tačiau pergyvendamas tai, ką tuo metu patiria Agilė

Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas su žmona Gražina – priėmimo pas Popiežių. Šalia Popiežiaus – arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis.

Girdėta iš Vilniaus

• **GAMYBOS SĄSTINGIS.** Didžiausios Lietuvos pramonės įmonės nuo metų pradžios neišsivaduoja nuo nedžiūgių išvadų. Vasario pabaigoje pramonininkai, atsižvelgdami į ūkinės veiklos būklę, vėl nurodė, kad neturi pakankamai užsakymų produkcijai gaminti ir artimiausiu metu neketina didinti gamybos apimčių. Statistikos departamento duomenimis, 60 proc. apklaustų įmonių iki galo neišnaudoja savų galimybių ir jaučia sumažintą produkcijos paklausą. Tik trečdalis įmonių savo produkcijos paklausą įvertino kaip normalią.

• **ŽEMDIRBIŲ PROTESTĄ IŠGIRDO.** Kovo 30 d. Suvalkijos žemdirbiai nutraukė protesto veiksmus ir atlaisvino užtvartą tarptautinio kelio "Via Baltica" ruožą prie Kalvarijos sienos perėjos. Nutraukti blokadą jie nusprendė po to, kai ministras E. Makelis, dalyvaujant cukrinių runkelių auginimojams, pasirašė įsakymą, suteikiantį teisę laisvai pasirinkti cukraus fabriką, į kurią norėtų vežti išaugintą produkciją. Kilus skandalui su žemdirbiais, Seime, Prezidentūroje ir Vyriausybėje stiprėja nepasitenkinimas ministro veikla.

• **SIŪLO ATIDUOTI RUSIJAI.** "Lietuvos ryte" rašoma, kad atominės jėgainės vadovas V. Ševaldin siūlo jėgainę veltui perleisti Rusijai. Pasak jo, "1991 metais galėjome pasakyti Rusijai, kad jie pasiliktu atominę elektrinę, vėliau nutrauktų jos eksploatavimą ir darytų joje reikiamą tvarką". Paklaustas, ką reikėtų daryti dabar, jis teigė, jog viena iš galimybių - privatizuoti jėgainę. "Turint galvoje planuojamą Baltarusijos ir Rusijos sąjungą, jos galėtų susidomėti ir Ignalinos AE. "Rusijos energetikams Lietuva buvo ir liko buvusios imperijos dalis, į kurią žiūrima kaip į kažkokią laikinai atsieta guberiją, bandančią savarankiškai plėtoti smulkųjį verslą", sakoma "Laiko ženklų" skiltyje.

• **K. FILBIS IR LIETUVA.** "Lietuvos ryte" pasakojama apie pagarsėjusio KGB superšnipso K. Filbio veiklą, kuri netolimoje praeityje buvo susijusi su sovietinio režimo pastangomis likviduoti nacionalinio pasipriešinimo pagrindą okupuotose Baltijos šalyse. Kelerius metus trukusio žurnalisto A. Dargio tyrimo metu paaiškėjo, kad K. Filbis savo prosenelius kildino iš Lietuvos, okupacijos metais ne kartą lankėsi mūsų krašte. Dėl K. Filbio perduodamos tikslios informacijos apie Vakarų šalių paramą antisovietinei rezistencijai Lietuvoje KGB pavykdavo greit nustatyti partizanus ir ryšininkus. Sovietinių šnipų, užverbuotų dar 1933 metais, grupę sudarė vieno seniausio pasaulyje Kembridžo universiteto auklėtiniai, dirbę Didžiosios Britanijos įstaigose. K. Filbis buvo šnipų grupės, žinomos kaip "Kembridžo penketukas", vadeiva.

• **SEKTANTAI – ATOMINĖJE ELEKTRINĖJE.** Visagino sektantų grupė nesėkmingai bandė ieškoti prieglobsčio Vakarų Europoje - klaidžiojo Lenkijoje, Švedijoje, Vokietijoje, Anglijoje. Po beveik tris mėnesius trukusių klajonių, dalis sektos narių grįžo į Lietuvą. Kita dalis šiuo metu yra Didžiojoje Britanijoje, kiti ieško prieglobsčio Čekijoje ir Vokietijoje. Sektos vadeiva, pastaruoju metu Lietuvoje gyvenęs ne teisėtai, apsistojo Baltarusijoje. Kitiems nariams dabar vadovauja buvęs sovietų karininkas V. Polevoj.

• **LIBERALAI VERTINA RINKIMŲ REZULTATUS.** Liberalų rezultatai savivaldybių rinkimuose – labai geri. "Palyginti su praėjusiais rinkimais, vietų skaičius savivaldybių tarybose padidėjo keturis kartus", sakė R. Pakso atstovė D. Kutraitė. Už liberalus balsavo 175 tūkst. rinkėjų (13 proc.)

• **KAIRIEJI JUNGIA SI.** Savo atstovus Seime turinčios kairiosios partijos pradeda svarstyti galimybę prieš Seimo rinkimus susijungti į vieną partiją. Lietuvos socialdemokratų partijos garbės pirmininkas Aloyzas Sakalas vakar partijos skyriams išsiuntinėjo laišką, kuriame siūloma dabartinei socdemų vadovybei atsistatydinti, o partijai tapti didelio kairiųjų bloko nare - susijungti su kitomis socialdemokratinėmis partijomis į vieną partiją, sušaukti bendrą suvažiavimą ir išrinkti bendrą naujosios partijos vadovybę. Jungtis į tokią partiją galėtų būti pakviestos LDDP, "Socialdemokratija 2000", K. Prunskienės vadovaujama "Naujoji demokratija". Jis mano, kad prie bloko prisijungtų ir Valstiečių partija. Apie būtinumą vienyti kairiosioms jėgoms ne kartą užsiminė buvęs prezidentas A. Brazauskas. Jis sveikino A. Sakalo iniciatyvą.

• **DEŠINIEJI SKYLA.** Trylikos ekspremjero G. Vagnoriaus rėmėjų Seime paskelbė apie Nuosaukiųjų konservatorių frakcijos Seime įkūrimą. Naujos frakcijos seniūnu tapo buvęs susisiekimo ministras R. Pleikys. Pagal galiojančią tvarką naujoji frakcija gaus mokes fondą, kompiuterį, kitokios kanceliariinės įrangos. Po vieną naujosios frakcijos narį galėtų dirbti visuose Seimo komitetuose. Neatmetama galimybė, kad aplink G. Vagnorių susibūrusi grupė konservatorių paskelbs atsiskirianti nuo Tėvynės Sąjungos. (*Eltos, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras*)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Pasaulio spauda daug dėmesio skyrė Popiežiaus Jono Pauliaus apsilankymui Šventojoje Žemėje. Jo ganytojiškoji kelionė prasidėjo Jordanijoje, kurios naujasis karalius Abdullah sutiko svečią, kaip Vatikano valstybės vadovą. Popiežius aplankė vietą, kur Jonas Krikštytojas pakrikštijo jau suaugusį Jėzų Kristų. Jis taip pat aplankė Nebo kalną, kurį gerbia ir lanko krikščionys, žydai ir musulmonai. Popiežius pabrėžė sunkumus, nelengvą ilgą kelią į taiką šioje pasaulio vietoje ir ragino visus siekti socialinio teisingumo, pagarbos žmonių teisėms ir visų žmonių, kurie garbina vieną Dievą, brolybės. Nebo kalne pagal šv. Raštą yra buvęs ir Mozė. Nuo to kalno žiūrėjęs į Pažadėtąją žemę, kurioje jam neteko būti.

Jordanijoje popiežius aukojo šv. Mišias, kuriose dalyvavo apie 40,000 žmonių. Tarp jų buvo ne vien krikščionys. Jordanijos vyriausybės turizmo ministras netrukus po popiežiaus vizito pareiškė, kad padidės valstybės pajamos, nes dabar dar daugiau maldininkų lankys vietas, kuriose pabuvojo popiežius, ypač Jono Krikštytojo veiklos vietą.

Apžvalgininkai, vertindami popiežiaus kelionės vaisius, tvirtina, kad šis katalikų Bažnyčios vadovas jau daug metų siekia pagerinti santykius tarp katalikų ir žydų. Jis atmetė kai kur nuo senų laikų gyvavusią pažiūrą, kad viso

pasaulio žydams tenkanti kolektyvinė atsakomybė už Jėzaus Kristaus nukryžiuojimą.

Lankydamasis Izraelyje, popiežius meldėsi ir holokausto muziejuje, kuriame dega amžinoji ugnis, primenant ir pagerbianči nacistinės Vokietijos suplanuotas ir vykdytas žydų žudynes. Čia popiežius susitiko šešias žydų šeimas, atvykusias iš Lenkijos. Tarp jų buvo ir popiežiaus gimtojo miestelio Vadovice buvusių gyventojų, popiežiaus jaunystės draugų, su kuriais jis žaisdavo kamuoliu. Viena moteriškė Izraelio televizijoje papasakojo, kaip ją, alkaną ir sergančią, jaunas Krokuvos lenkas nešė du kilometrus ant pečių, davė maisto ir arbatos. Tas geradarys buvęs dabartinis popiežius. Ji niekad šio poelgio nepamiršusi. Tačiau nežiūrint net ir tokių liudytojų, kai kurie konservatyvūs Izraelio dvasiškiečiai nedalyvavo popiežiaus sutikime ir jį visai ignoravo.

Izraelio premjeras Ehud Barak popiežiaus apsilankymą pavadino "istoriniu gydomo vizitu". Premjeras, kilęs iš Lenkijos, Treblinkos mirties stovykloje praradęs savo senelius, pareiškė, kad šis popiežius puikiai neša savo sunkią našta. Stebėtojai primena, kaip popiežius Jonas Paulius sustabdė Pietų Amerikos katalikų vyskupų pradėtą marksistinę "išsivadavimo teologiją". Jis kovojo prieš totalitarinių režimų vykdomus žmogaus teisių pažeidinėjimus ir komunistinę priespaudą, kartu pasmerkdamas ir kapitalistinę egoizmą bei materializmą, ypač vadinamąją "mirties kultūrą" – negimusių kūdikių žudymą, senelių bei ligonių eutanaziją.

Popiežius nevengė Betliejuje pasakyti, kad palestiniečiai taip pat turi teisę kurti savo valstybę. Todėl jiems

netinka vargti dabartinėse pabėgėlių stovyklose. Atsakydamas į Izraelio prezidento sveikinimą, popiežius pavadino jį "taikdariu" ir pabrėžė, kad visi žino, kaip reikia teisingumo ir taikos, tačiau ne vien Izraeliui, bet ir visam regionui. Izraelio spauda pabrėžė, kad diplomatiniai ryšiai tarp Vatikano ir Izraelio buvo atkurti tik 1994 metais.

Kai Izraelyje 1964 metais lankėsi tuometinis popiežius Paulius VI, jis šventosiose vietose pabuvojo vos 12 valandų ir niekad nepaminėjo Izraelio vardo. Dabartinis popiežius, priešingai, atvirai kalba, kad krikščionys ir žydai privalo atsisakyti visokių abipusių kaltinimų ir pradėti tartis. Jis teigė, kad mes turime bandyti pažinti tikrąjį žydų veidą ir judaizmą, o žydai turi geriau suprasti krikščionybę ir krikščionis.

Palestiniečiai popiežiaus aplankytose stovyklose labai šiltai sutiko svečią, nors jų tarpe yra nedaug katalikų. Jie žino, kad popiežius pritaria, jog Jeruzalė būtų ne vien Izraelio, bet ir Palestinos valstybės amžinoji sostinė. Popiežius neslepia savo pažiūrų, kad Jeruzalė turi tapti tarptautiniu protektoratu, kuriame visos religijos turėtų lygias teises. Žydai prisimena ir tai, kad šis katalikų popiežius yra paskelbęs, kad antisemitizmas – nuodėmė.

Kovo 24 d. toje pačioje vietovėje, kur Kristus prieš du tūkstančius metų sakė pamokslą, popiežius kreipėsi į šimtą tūkstantinę minią. Joje buvo daug jaunimo, krikščionių, atvykusių iš Libano ir Jungtinių Tautų taikos sargybinių. Popiežius priminė Kristaus žodžius: "Palaiminti nužemintieji...", kviesdamas klausytojus rinktis tarp Gėrio ir Blogio, tarp Gyvenimo ir Mirties".

Keliais sakiniiais

• Rusijos prezidento rinkimuose laimėjo laikinai ejęs šias pareigas Vladimir Putin. Jam – 47 metų amžiaus. Tą pačią kovo 26 d., balsavimui dar nepasibaigus, paaiškėjo, kad antroje vietoje liko komunistų partijos vadovas Genadij Žuganov, gavęs apie 30% balsų. Už V. Putiną balsavo per 52 %. Trečioje vietoje liko Grigorij Javlinskij, surinkęs apie 7 %. Rinkimų kompanijos metu Maskvos radijas ir televizija piktai įrodinėjo, kad G. Javlinskij finansuoja pasaulio žydai, kad jį palaiko homoseksualai ir

Rusijos priešai užsienyje. Likusieji septyni kandidatai į prezidento vietą surinko vos po 1-2 procentus balsų.

Jau kovo 27 d. Rusijos prezidentu išrinktasis V. Putin pasakė, kad jis, nieko nelaukdamas, tuoj sudarys vyriausybę ir pradės darbą.

• Prezidentas B. Clinton su dukra Chelsea aplankė Indiją ir Pakistaną. Sakoma, kad Indijoje, kur "šventosios karvės" turi daugiau teisių, negu kai kurie skurdžiai, labai populiaru buvo prezidento dukra, nes spauda paskelbė, kad ji yra vegetarė. Grįžda-

mas namo, JAV prezidentas Ženevoje buvo susitikęs ir apie tris valandas kalbėjosi su Sirijos prezidentu Hafez Assad. Buvo nagrinėjami taikos tarp Sirijos ir Izraelio klausimai. Šis susitikimas daug naujų vilčių nesueikė, nes Sirijos vadovas reikalauja visiškai Izraelio pasitraukimo iš Golano aukštumų.

• Kovo 25 d. Kanados opozicinė Reformų partija nusprendė pakeisti savo pavadinimą ir pritarė pasiūlymui susijungti su Kanados

(Nukelta į 3 p.)

Redaktoriaus skiltis

Kairė ir dešinė

Nors užatlantėje ir labai idėmiai sektume žinių tarnybų pranešimus apie padėtį Lietuvoje, tačiau manyti, kad "iš tolo geriau matosi", gana rizikinga. Todėl labai pravartu išnaudoti kiekvieną, kad ir trumpą apsilankymą. Susitinku su žmonėmis, apsidairai aplinkui ir įsitikini, kad ne apie viską laikraščiuose rašoma ir ne viskas, kas parašyta, yra pakankamai pagrįsta. Pagaliau ne visus pranešimus galima tiksliai įvertinti, nebūnant vietoje.

Savivaldybių rinkimų rezultatus, tiek įvairios politinės grupės ("partijos", sąjungos ir pan.), tiek ir politikoje tiesiogiai nedalyvaujantys žmonės vertina labai skirtingai. Vieni sako, kad "valstybės laivelis labai smarkiai pakrypo į kairę". Taigi, ko gero, gali tuoj apvirsti. Jei būtų pakrypęs į "dešinę", nevirstų. Bet tokiuose samprotavimuose, matyt, nedaug logikos. Kiti teigia, kad sustiprėjo centristinė kryptis ("laivelis atgavo pusiausvyrą"). Bet gal arčiausiai tiesos yra tie, kurie pažymi, kad daugiausia balsų gavė populistinės jėgos, t.y. tos grupuotės, kurios sumaniai pasinaudojo žmonių pagrįstu nepasitenkinimu ir žadėjo padėti ištaisyti. Neaišku, kaip. Visada lengviau žadėti, negu jau būnant valdžioje, pažadus vykdyti.

Sakoma, kad laimėjo tie, kurie dar nebuvo valdžioje arba sugebėjo tokiais pasirodyti. Žmonės, nusivylę dabar valdančiais, rinkosi "naujus". Tačiau jau seniai pastebėta, kad tie, kurie turi tikrą valdžią prekyboje, pramonėje ir finansų įstaigose, yra taip sumaniai išdėstę savo atstovus įvairiose "partijose", kad visi nepriklausomai nuo to, kuri "partija" laimėtų, jie ir toliau valdys. Šių metų rinkimuose pastebėta, kad įtakingi ūkinių ir finansinių grupuočių nariai į valdžią skverbėsi patys, daug kur nebesinaudodami nusamdytais tarpininkais. Todėl lieka svarbiausias klausimas: kaip valdžią ūkyje

turintys sluoksniai įsivaizduoja valstybės strategiją.

Pagal Lietuvoje naudojamą skirstymą į kairiąsias ir dešiniąsias jėgas, daugumoje savivaldybių ryškios persvaros neturi nei vieni, nei kiti. Tenka tartis, sudarinėti junginius iš visai skirtingos krypties grupuočių atstovų. Savivaldybių darbas - labai konkretus, daug čia nepapolitikuoti. Reikia rūpintis vietine gamyba, keliais, sveikatos apsauga ir švietimu, ieškoti lėšų neatidėliotiniams darbams, kurių susikauptė labai daug. Pinigų viskam trūksta, patyrimo - dar labiau. Neveltui net daugiausia balsų surinkusios "Naujosios sąjungos" vadas A. Paulauskas, kaip rašo Lietuvos laikraščiai, "gerokai su nerimęs: iš kur reikės paimti žmonių, mokančių tvarkyti savivaldybių ūkį. Matyt, panašūs rūpesčiai yra užgriuvę ir Valstiečių partiją. Neseniai kai kas ją vadino "buvusių kolchozų pirmininkų partija" ir įrodinėjo, kai tai ne kas kita, kaip LDDP padalinys. Valdžios perėmimui iš anksto gana kruopščiai ruošėsi centristai. Tuo tarpu, didesnę įtaką tik iškovojo liberalai, vargu, ar spėjo susiplaunuoti, ką darys savivaldybėse.

Šiuos rinkimus daugelis gana pagrįstai vadina Seimo rinkimų repeticija. Visiškai suprantama, kad pagrindiniai valdžios svertai yra Seimo rankose. "Po rinkimų bus kiti rinkimai", rašoma anaipol ne dešiniams palankiame savaitraštyje. Per tuos keletą mėnesių rinkėjai dar nespės susigaudyti, kas tie "naujieji", ką jie iš tikrųjų sugeba.

Rinkimai paskatino vadinamas "kairiąsias" jėgas susivienyti. Netgi siūloma susijungti į vieną partiją. Tai labai tikėtina, nes "kairėje" ir anksčiau didelių kivirčių nesigirdėjo. Tuo tarpu "dešinė" vis labiau eizėja: įsisteigė Tėvynės liaudies partija, atskilo dalis krikščionių demokratų, atsiskyrė nuosaikiąsias pasivadinę "vagnorininkai". Ten apie vienybę net nekalbama.

Juozas Žygas

Savivaldybių rinkimų rezultatai tiems, kurie idėmiai stebi Lietuvos gyvenimą, jokios nuostabos nesukėlė. Bet nustebė tie, kurie, "Parnaso kalne" gyvendami, tautos nuotaikų nesuprato ir jų suprasti nenorėjo. Jeigu būtų nuo gyvenimo neatitrūkę, tai dabar savo nustebimo bent jau viešai nerodytų. Tačiau štai tokį pranešimą išplatino žinių agentūros:

"Kairiųjų pergalė" rinkimuose nedaro garbės Lietuvai! Vilnius, kovo 22 d. (BNS) - Kairiųjų pergalė savivaldos rinkimuose "nepuošia Lietuvos tarptautinėje demokratinėje opinijoje", - pareiškė Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.

Manychiau, kad jos nepuošia ir tie, kurie valstybę vis į didesnę skurdą vedė! Kuomet kalbama apie tarptautinę nuomonę, tai manychiau, kad Seimas kaip tik yra tas, kuris nei savo sudėtimi, nei veikla nepuošia valstybės!

Vokietija, kuri per praėjusį karą buvo beveik visiškai sunaikinta, šiandien vėl yra vadovaujanti Europos valstybė, turtinga, pasižyminti aukštu gerbūviu. Tuo pačiu ji ir vėl tapo karine jėga. Tik

per praėjusį karą pasimokiusi, dabar apie savo karinį pajėgumą nenori kalbėti. Tačiau jai ir nekalbant, apie tai yra žinoma.

Žinau, kad bus tokių, kurie tuojau Marshall planą pamins. To plano nesu ir aš užmiršęs. Tai buvo tik apie 10 milijardų dolerių. Tie 10 milijardų neatrodo jau tokia stulbinanti suma.

Nors Lietuva jokio Marshall'o plano neturėjo, bet jo ir nereikėjo. Atsistačiusi Lietuva perėmė nesunaikintą kraštą. Žemės ūkis, nors ir buvo kolektyvinis, bet pakankamai našus. Lietuva paveldėjo milžiniškus elektros energijos gamybos pajėgumus, telefoninio ryšio sistemą, kuri vėliau buvo pavadinta "Telekomu", "Mažeikių naftą", "Akmenės cementą", Jonavos ir Kėdainių chemijos milžinus ir dar gal porą šimtų įvairių įmonių. Nereikėtų užmiršti milžiniško žvejybos laivyno, kuris nežinia kur "išgaravo" ir didelio prekybos laivyno. Deja, ji nepaveldėjo vokiško valstybės tarnautojų aparato (ne "valdininkų ir ne "komisarų"), kurie pirmuosius 4 metus už pėnigius dirbo. Markės tebuvo tas pinigais, kuri naudojo tik išperkant korteles arba keliaujant traukiniais...

400 Rm. buvo mokytojo alga. Bet juodojoje rinkoje tai

tebuvo tik 4 pakeliai amerikietiško cigarečių. Tačiau valstybės tarnautojai dirbo sąžiningai ir su visais lankytojais buvo mandagūs ir paslaugūs. Be to, savo subombarduotuose miestuose ir miesteliuose jie dar priglaudė keletą milijonų iš Lenkijos ar Čekoslovakijos išvartų vokiečių.

Ko lietuviams biurokratams trūksta, tai noro dirbti ir savo pastangomis kurti geresnį gyvenimą. Vis dėmesys nukreipiamas į paskolas, dovanas arba "gerus dėdes".

Dabar visos viltys dedamos į Europos Sąjungą. Galvojama, kad per tuos vartus įėjus, gyvenimas staiga pagerės. Bijau, kad netektų nusiivilti. Jau dabar rašoma, kad metinis mokestis bus 500 milijonų (turbūt, litų - J.Ž.) Visai nesirūpinama, iš kur tie 500 milijonų atsirastų? Kuomet mokyklų langams ar panašioms neatidėliotiniams reikalingams prireikia kelių šimtų tūkstančių litų, tai sakoma, kad "varganame biudžete" pinigų tam nėra! Gal būtų galvojama, kad rudenį jau bus kita valdžia ir šie reikalai jau nebebus dabartinių valdančiųjų rūpestis. Gal būtų net slapčia džiaugiasi. O paskui, šone stovėdami, galės sakyti:

- Ne mano kiaulės ir ne mano pupos.

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

sis komitetas vienbalsiai išrinko fizikę Angela Merkel, kilusią iš Rytų Vokietijos, šios partijos pirmininke.

• Kovo 23 d. JAV Atstovų Rūmų pirmininkas Dennis Hastert pakvietė katalikų kunigą Daniel Coughlin naujuoju Atstovų Rūmų kapelionu. Dėl kapeliono paskyrimo Kongrese buvo kilęs ginčas, nes šioms pareigoms jau buvo pakviestas protestantų pastorius Charles Wright. Tačiau pastarasis, išgirdęs ginčus dėl jo kandidatūros, pats pasitraukė. Iki šiol kataliko kapeliono Kongresas dar neturėjo.

• Tarptautinis valiutos fondas vykdomuoju direktoriumi išrinko Vokietijos finansininką, 57 metų amžiaus Horst Koehler. Ši fondą sudaro 182 valstybės.

• JAV ambasadorius Jungtinėse Tautosose pranešė, kad Amerikos Kongresas nu-

tarė Jungtinėms Tautosoms sumokėti 926 milijonus dolerių skolą, tačiau reikalauja naujų biudžeto pakeitimų. JAV dabar turi mokėti 31 proc. taikos palaikymo reikalams, o norėtų, kad jos įnašas sudarytų tik 22 proc.

• Georgija valstija paskelbė įstatymą, kuris panaikina "elektros kėdės" naudojimą, vykdamas mirties bausmę. Vietoje jos įvedamas skystų nuodų išvirkštimas. Dabar Amerikoje liko tik dvi valstijos - Alabama ir Nebraska, kuriose dar naudojamos "elektros kėdės".

* * *

• Latvijos prezidentė Vaira Vykė-Freiberga po susitikimo su Baltijos valstybių prezidentais pažymėjo, kad Latvija, kaip laisva, demokratinė ir nepriklausoma valstybė, turi teisę rinktis savo kelią, o kitos valstybės turėtų žiūrėti savo reikalų ir nesisikišti į Latvijos vidaus reikalus. Reuters

ATSTUMTŲJŲ KARTOS TURTAI

(Atkelta iš 1 p.)

ir Andrius, Audra ir Vytautas, Agilė ir Aloyzas, skaitytojas neretai ištrūksta iš kambario, kuriame atsitiktinai susitiko jaunystės draugai. Kartu su kuriuo nors iš jų jis keliauja į Varduvos upelio slėnį arba pasineria į seniai rašyto dienoraščio puslapius.

Didžiulės meninės jėgos romane veikėjų charakteriai tapomi labai subtiliai, nieko neapibūdinant tiesmukiškai. Kas tie žmonės, skaitytojas sužino tik iš jų tarpusavio pokalbių, iš vienas kitam mėtomų trumpų pastabų. Vidinio pasaulio atskleidimas per veikėjo kalbėjimo būdą – itin sudėtingas metodas, reikalaujantis iš rašytojo ypatingo meistriškumo. Pasveikinkime naują vardą, pasirodžiusį literatūros žvaigždyne su tokiu ryškiu kūrinio.

* * *

Šio straipsnio pradžioje rašiau apie išplitusį susvetimėjimą, lyg žvarbaus rudens šaltį, besiskverbiantį ligi sąnarių, susidūrus su Lietuvos kasdienybe. Bet būna ir kitaip, kai ten pasitinka ne įtarumas, ne baimė dėl vietos po saule, o didžiulis džiaugsmas, sušildytas seniai prabėgusių mokyklinių metų neišdildomais įspūdžiais.

Prieš keletą dienų Vilniuje aplankiau savo senąjį pro-

fesorių, vieną iš didžiausių mokslo autoritetų, pedagogikos ir psichologijos mokslų plėtotės pradininką Leoną Jovaišą. Į kuklų jo butą kažkada dažnai užeidavau. Patarimo pasiklausti, sudėtingesnę mokslo temą aptarti, o kartais tiesiog pasiguosti, išsipasakoti. Dabar jau kiti profesoriaus mokiniai čia lankosi, sau kelią į mokslą tiesiasi.

– Kaip ten mūsų Estera laikosi? – užklausė profesorius. – Ar seniai matei?

Buvau girdėjęs, kad Estera Alšėnienė ir Leonas Jovaiša – bendraklasiai. Ėmiau pasakoti, kad netrukus įvyks Esteros knygos pristatymas visuomenei, kad skaičiau šį romaną jau kelis kartus, lyg vis sugrįždamas prie gaivaus šaltinio. Profesorius tyliai pratarė:

– Skaičiau ir aš ne kartą. Ar tikrai patiko? Man regis, vertinga knyga. Žinai, joje – mūsų jaunystės laikai. Pabuvo rankraštis vienoje leidykloje, bet dienos šviesos taip ir neišvydo. Už išleidimą daug užsiprašė. Tada suradau kitą, kuri ją dabar išleido. Susitiksi, perduok Esterai linkėjimus. Buvau aktyvus literatų būrelio narys, bet tuomet dar nežinojau apie jos talentą.

Jonas Jasaitis

Estera Alšėnienė. *Išalusi valtis*: Trilogija: – Vil-

nus. "Agoros" leidykla, 1999

Ištrauka iš romano "Išalusi valtis":

Po pietų Andrius ir Agilė išvažiavo apžiūrėti Vorupės. Jis pasiūlė važiuoti į žirgyną.

– Važiuojam. Aplankysim dėduką. Šiandien jo darbo diena. Sunku jam palikti mėgstamą veterinaro darbą.

Atėjus prie besiganančių arklių aptvaro ir bestovint prie tvoros, Agilė nenuleido akių nuo prie pat jų glemžiančio žolės.

– Jei čia būtų Pavarduvys, sakyčiau, kad tai mano Sakalas. Toks panašumas, – ir balta žvaigždė kaktose, balta dėmė ant dešinės ausies, – staiga suklykė. – Andriau, Sakalas! – ištiesė ranką. – Sakale, Sakale! – pašaukė.

Pribėgęs arklys bakstelėjo jai į žandą, suprunkstė. Agilė palipo ant aptvaro karčių ir apkabino kaklą.

– Sakale, Sakale, – kartojo, – tai aš, Agilė. Sakale, aš. Andriau, – pašaukė, – at-eik! Kam kvieti tai, kas nebegali grįžti?

– Atsimeni, važiuojant per Užgavėnes, sakei, kad nors vieną kartą dar norėtumei pajusti užverdantį kraują ir pradingstančią žemę po kojomis.

Pasaulis ir Lietuva

*** EUROPOS SAJUNGA IR BALTIJOS VALSTYBĖS.** Lietuvos politologas Raimundas Lopata sako: "Mes norime į Europos Sąjungą. Ji mūsų nenori". Baltijos šalims narystės ES prasmė yra prisijungti prie stipresnio bloko, kad apsigintų nuo Rusijos. Štai kodėl Baltijos šalių politikai vienu metu kalba apie NATO ir ES. Šios dvi skirtingos organizacijos mažoms valstybėms reiškia tą patį – saugumą. *DPA*

*** NATO IR BALTIJOS VALSTYBĖS.** Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentai Vilniuje vykusioje konferencijoje teigė, kad kitame plėtros etape NATO turėtų suteikti Baltijos valstybėms narystę šioje organizacijoje. Prezidentai nemano, jog Rusijos prieštaravimai NATO plėtrai sustabdys šį procesą. Prezidentai išreiškė viltį, kad išrinktasis Rusijos prezidentas V. Putin prisidės, skatindamas gerus kaimynystės santykius. Be NATO klausimų, Baltijos valstybių prezidentai svarstė galimybes sukurti bendrą Baltijos energijos rinką ir nutiesti dujų bei elektros tinklus į Lenkiją ir Suomiją. *DPA*

*** RUSAI IR KGB.** Išrinkę Putiną prezidentu, rusai atsi-grežė į savo praeitį su KGB. Pasak Jevgenijaus Pasternako – Boriso Pasternako sūnaus – žmonės labai greitai pamiršta praeitį. Tai didelė nelaimė. Tačiau daugelis, balsavę už Putiną, tikisi tvarkos. Nusikalstamumo bei korupcijos jie bijo labiau nei KGB. *REUTERS*

*** KO GALIMA LAUKTI IŠ RUSIJOS?** Baltarusijos Liaudies fronto pirmininko pavaduotojas Viačeslav Syvčik mano, jog artimiausiu metu Rusija vargu ar taps demokratine šalimi. Jis atkreipė dėmesį, jog daugiau nei 80% Rusijos rinkėjų balsavo už buvusį KGB darbuotoją V. Putiną ir komunistą G. Ziuganovą. Ukrainos politologas Nikolaj Tomenka mano, kad į valdžią atėjus V. Putinui, Rusija sustiprins ekonominį spaudimą ne tik Ukrainai, bet ir kitoms NVS šalims. Rusija stengsis vyrauti NVS valstybių erdvėje. *INTERFAX*

*** PLANAI.** Lisabonoje pasibaigusiame Europos Sąjungos viršūnių susitikime ES šalių vadovai pritarė didelės apimties reformų paketui, kuriuo siekiama, kad ES valstybių ekonomikos įsijungtų į globalinę technologijų revoliuciją ir sugebėtų geriau konkuruoti su Jungtinėmis Valstijomis. Baigiamajame susitikimo komunikate ES šalių vadovai užsibrėžė "naują strateginį tikslą kitam dešimtmečiui" – skatinti ekonomikos augimą ir mažinti nedarbą. Buvo susitarta žymiai atpiginti naudojimąsi internetu. Iki 2001 m. pabaigos visos ES valstybių mokyklos turės galimybę naudotis internetu. *REUTERS*

*** PRISIMINĖ ČEČENIJĄ.** Europos Sąjungos vadovai Lisabonoje paskelbė pareiškimą, kuriame Rusija raginama Čėčėnijoje nutraukti karinės jėgos naudojimą "be atrankos", išleisti nepriklausomus žmogaus teisių pažeidimų tyrėjus, leisti tarptautinėms organizacijoms ir stebėtojams laisvai atlikti savo darbą ir neatidėliojant siekti politinio konflikto sprendimo. ES vadovai įgaliojo delegaciją, kuriai priklausys ES užsienio ir saugumo politikos atstovas Javier Solana, taip pat Prancūzijos, Portugalijos ir Europos komisijos pareigūnai, po Rusijos prezidento rinkimų vykti į Maskvą. *REUTERS*

*** STIPRINA OKUPACINĮ REŽIMĄ.** Kovo 27 d. įvykusiame Čėčėnijos "administracijų vadovų" ir karinių komendantų pasitarime buvo priimtas kreipimasis į naująjį Rusijos prezidentą Vladimirą Putiną dėl tiesioginio prezidentinio valdymo įvedimo Čėčėnijos teritorijoje. RF vyriausybės "įgaliotasis atstovas" Čėčėnijoje, vicepremjeras Nikolaj Košman, pažymėjo, kad tai gali būti padaryta po gegužės 5 d. įvyksiančios prezidento inauguracijos. *INTERFAX*

*** OKUPANTO NUSIKALTIMŲ PAMINĖJIMAS.** Vėliavos su juodais kaspinais primena Latvijoje 1949 metų įvykius, kai kovo 25 dieną apie 45 tūkstančius jos gyventojų buvo ištremta į Sibirą. Stalino režimas juos priskyrė prie socialiniu atžvilgiu pavojingų, pasiturinčių buožių kategorijos. Konfiskuotas turtas – namai, gyvuliai, inventorių, žemė buvo atiduotas kolūkiams. Vėliau nuo trėmimų nukentėję žmonės buvo reabilituoti. Latvijoje kuriamas paminklas, kuriame pavaizduota šeima, brendanti per pusnis taigoje. Latvijos Seimas kovo 23 d. pritarė iniciatyvai dėl naujos atmintinos datos – birželio 17 d. – Latvijos okupacijos dienos. *ITAR-TASS*

*** SMURTAS BALTARUSIJOJE.** Per Baltarusijos opozicijos veiksmus "Valios diena-2000" (82 – osios Baltarusijos Liaudies Respublikos paskelbimo metinės) Minske buvo suimta, įvairiais duomenimis, nuo 100 iki 500 žmonių. Vietos valdžia leido šeštadienį Minske surengti mitingą, tačiau jo dalyviai susirinko ne toje vietoje, kuri buvo leista. Baltarusijos valdžia sulaukė eitynių dalyvių, įskaitant mitingą filmavusius Rusijos žurnalistus. Baltarusijos valdžios veiksmus pasmerkė JAV ambasada. Eitynės ir mitingai įvyko ir kai kuriuose kituose Baltarusijos miestuose. *BelaPAN*

Žinios iš Lietuvos

GARBĖS PILIEČIAI

Minint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dešimtmetį, Šiaulių miesto garbės piliečių vardai suteikti advokatei Gražbylei Venclauskaitei, kunigui monsinjorui Kleopui Jakaičiui ir dirigentui profesorius Sauliui Sondeckiui. Aktyvi visuomenininkė Gražbylė Venclauskaitė kartu su seserimi Onute (dabar jau mirusia JAV) yra padovanojusi Šiaulių miestui gražius savo tėvų namus, kuriuose įsikūręs "Aušros" muziejus. Šiaulių vyskupijos generalinis vikaras, monsinjoras Kleopas Jakaitis aktyviai dalyvavo, po karo atstatant Šiaulių Šv. Petro ir Povilo bažnyčią (dabar – katedra). Monsinjoro rūpesčiu 1995 metais joje pastatyti nauji koncertiniai vargonai, jis yra Šiauliuose rengiamų tarptautinių bažnytinės muzikos festivalių globėjas. Lietuvos kamerinio orkestro vadovas profesorius Saulius Sondeckis plačiai garsėja ne tik savo talentu, kūrybiniais pasiekimais, bet ir ištikimybe bei parama gimtajam miestui.

IŠEIVIJOS INSTITUTAS – KAUNE

Kaune ketinama įsteigti Išeivijos institutą, kuris sparčiau tvarkys išeivijos kultūrinį palikimą. Instituto steigimui paskutiniajame savo posėdyje pritarė Kauno miesto taryba. Pagrindiniai Išeivijos instituto tikslai – jos kultūri-

nės, politinės ir visuomeninės veiklos problemų tyrimas, išeivijos organizacijų ir atskirų asmenų archyvų kaupimas ir tvarkymas, archyvo leidimas, emigracijos muziejaus organizavimas ir priežiūra. Išeivijos institute susikurtų ištisas memorialinis kompleksas, maksimaliai atspindintis visų laikotarpių Lietuvos istoriją.

Lietuvos valstybės atkūrimo 10-mečio minėjime Vilniuje. *Dalios Puškorienės nuotr.*

LIETUVOS KONSULATO ATIDARYMAS VAKARŲ FLORIDOJE

Ypatingai išpuošame Lietuvių klube kovo 17 d. įvyko Lietuvos Respublikos garbės konsulato oficialus atidarymas vakarų Floridoje – *St. Petersburg* mieste. Svečius pasitiko garbės konsulas Algimantas Karnavičius su žmona Nancy, jo tėvai – Lietuvių klubo steigėjai, visuomenininkai Angelė ir Albinas Karniai bei tautiniais rūbais pasipuošusios moterys ir vyrai. Konsulato atidarymo šventė pavadinta "Susipažinimas su Lietuva"

Lietuvių telkinio nariai kartu su pakviestais amerikiečių valdžios ir visuomenės veikėjais aplankė ta proga surengtas parodas. Lietuvių tautinio meno kūrinių parodoje, kurią parengė Genovaitė Treinienė, buvo išstatyti audiniai, drožiniai, gintaro dirbiniai. Pašto ženklų kolekcijų parodą suruošė Leonas Sodeika ir Petras Rasimas. Klubu mažojoje salėje įvyko lietuvių dailininkų paroda, kurią paruošė dail. Antanas Ulevičius. Šių parodų koordinatorius – Mečys Šilkaitis. Prie parodose išstatytų daiktų

Juozas Šulaitis

lankytojus pasitiko angliškai kalbantys, tautiniais rūbais pasipuošę vyrai ir moterys. Jiems vadovavo Loreta Kyrienė.

Dėmesio centre, kaip niekada anksčiau buvo lietuviško maisto stalai. Vaisėmis rūpinosi ir maistą svečiams nešiojo tautiniais rūbais pasipuošusios lietuvaitės, kurioms vadovavo Vida Meiluvienė. Veikė du vyno barai. Juos aptarnavo Danutė Mažeikienė, Antanas Adomaitis, Vytautas Mažeika ir jau minėta Vida Meiluvienė.

Iškilmes anglų kalba pradėjo šventės komiteto pirmininkas Liutevaras Siemaška. Muzikui, dr. Broniui Kazėnui vadovaujant, sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnai. Giliai prasmingą invokaciją sukalbėjo kun. dr. Matas Čyvas. Iškilmių programos vedėjas Mečys Šilkaitis pristatė Lietuvos Respublikos ambasadorių Vašingtone Stasį Sakalauską su žmona Jūrate, *St. Petersburg* merą David J. Fischer, Floridos 51-osios

apylinkės atstovę Leslie Waters, *St. Pete Beach* merą Ward Frizolowski, *North Redington Shores* merą J. J. Bayrouiti, Floridos estų draugijos prezidentą Henn Rebane, Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus patarėją Raimondą Mieželį, garbės konsulą Čikagoje Vaclovą Kleizą su žmona Asta, Lietuvos ambasados pirmąjį sekretorių ekonominiams reikalams Rolandą Kačinską.

Lietuvos valstybės atkūrimo 10-mečio proga kalbėjęs ambasadorius Stasys Sakalauskas supažindino svečius amerikiečius su mūsų tautos kova dėl nepriklausomybės. Susirinkusieji jo kalbą palydėjo gausiais plojimais. Po to ambasadorius pakvietė į sceną naująją LR garbės konsulą Algimą Karnavičių, perdavė jam prezidento V. Adamkaus sveikinimus, apjuosė jį tautine juosta, įvesdamas į Lietuvos Respublikos garbės konsulų šeimą. Jis priminė, kokias neribotas galimybes plėsti kultūrinius bei ekonominius ryšius tarp Floridos ir Lietuvos

Lietuvos Respublikos prezidento patarėjas Raimundas Miezelis (kairėje), LR Garbės konsulas Algimantas Karnavičius ir LR ambasadorius Vašingtone, dr. Stasys Sakalauskas.

teikia šios pareigos.

Garbės konsulas Algimantas Karnavičius padėkojo ambasadoriui už sveikinimus, o savo tėvams – Angelei ir Albinui Karniams – už jo užauginimą lietuviškoje dvasioje. Savo dėkingumą jis išreiškė visiems, prisidėjusiems prie LR garbės konsulato atidarymo iškilmių suruošimo. Priėmimas, kuriame gausiai dalyvavo lietuvių telkinio nariai, padarė gilų įspūdį amerikiečių valdžios bei verslo atstovams.

Po to Meno centro (*Art Center*) naujose patalpose įvyko vakarienė, kurioje dalyvavo šventės rengimo komiteto nariai, Lietuvos diplomatai, Amerikos valdžios atstovai, politikai ir verslinin-

kai. Jos metu užsimezgė svarbios pažintys su Lietuvos Respublikos ambasada ir naujuoju garbės konsulu. Kalbėjo ambasadorius S. Sakalauskas, prezidento patarėjas Raimondas Miezelis, garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, garbės konsulas *St. Petersburg, FL* Algimantas Karnavičius ir kt. Gražiai surengta garbės konsulato atidarymo šventė ilgam pasiilusių mūsų ir amerikiečių svečių atmintyje.

Sveikiname garbės konsulą Algimą Karnavičių ir linkime jam sėkmės naujose pareigose. Pranešame LR garbės konsulato adresą: **1101 First Ave. South, St. Petersburg, FL 33705.**

Garbės konsulato atidaryme (iš kairės): LR Garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, naujojo LR Garbės konsulo žmona Nancy Karnavičienė ir jo mama Angelė Karnienė, Asta Kleizienė ir LR Garbės konsulas Algimantas Karnavičius.

Lietuvos Respublikos Garbės konsulato atidarymas *St. Petersburg, FL*. Iškilmių dalyviai.

Detroit, MI

JAV LB Detroito apylinkės pirmininkė Danutė Petruilienė.
Jono Jasaičio nuotr.

Danutė lietuviškoje visuomeninėje veikloje dalyvauja jau daugiau kaip 40 metų. Tėveliai, traukdamiesi nuo grįžtančių okupantų, vežėsi ją dar visai mažytę. Vėliau kartu su jais pasiekė Kanadą, augo ir mokėsi Toronte. Ten ir įsijungė į aktyvų lietuvišką gyvenimą: skautavo, dainavo chore, pradėjo dalyvauti Kanados LB veikloje. Persikėlus į JAV, tapo aktyvia bendruomenininke. Apylinkės pirmininke dirbo pastaruosius du metus. "Kadencija jau baigiasi, - sakė Danutė. - Balandžio 2 d. - naujos valdybos rinkimai."

BALANDŽIO 16 d., sekmadienį,
po šv. Mišių Dievo Apvaizdos parapijoje
(Southfield, MI)

įvyks lietuviškos spaudos skaitytojų
susitikimas su "Dirvos" redaktoriumi,
dr. Jonu Jasaičiu.

Susitikimo tema:

"Spauda ir lietuviybė išsivijoje"

Kviečiame visus gausiai dalyvauti.

Rengia LB Detroito apylinkės valdyba

CICERO LIETUVIŲ TELKINYJE

Edvardas Šulaitis

PARAPIJIEČIŲ
VEIKLA IR VARGAI

Jau nuo senų laikų Cice-ro lietuvių telkinys garsėjo savo visuomenine kultūrine veikla. Prieš daugiau kaip 50 metų čia įsikūrė gausus būrys lietuvių, suvažiavusių iš karo pabėgėlių stovyklų. Ilgus me-tus gražiai veikė šv. Antano parapijos mokykla, kurioje kasdien buvo dėstomos litua-nistikos pamokos, o šeštadie-niais dirbo aukštesnioji litua-nistinė mokykla. Kuomet pa-rapijos klebonu buvo prel. Ig-nas Albavičius, šioje katalikų parapijoje vyko gyva lietu-viška veikla.

Dabar apie tai galima tik pasvajoti, nors, pagal galimy-bes, lietuviai čia dar vis vei-kia. Lietuvių įsteigtoje šv. Antano parapijoje reikalai žymiai pablogėjo, kuomet į ją klebonu buvo atkeltas kun.

Jime Kastigar, kuris panoro parapiją atiduoti ispanakal-biams, vis gausiau atvykstan-tiems iš Meksikos. Lietuviai savo parapijoje pasidarė ne-bepageidaujami.

Dabar naujasis klebonas sekmadieniais praveda net 5 pamaldas ispanų kalba. Jis lietuvius norėjo išstumti į 7 val. ryto laiką. Mums pasi-priešinus, buvo leista laikyti 9-os val. pamaldas lietuviš-kai, bet mūsiškiai nori turėti tą patį – 11-os valandos laiką, kuris yra buvęs daugelį metų. Juo labiau, kad vos 15 minu-čių atstumu, važiuojant auto-mobiliu nuo šv. Antano baž-nyčios, yra dar kitos devy-nios katalikų parapijų bažny-čios. Trejose iš jų visai nėra jokių pamaldų ispaniškai, penkiose – tik po vienas, o vienoje – dvi. Kažkodėl tik kun. *J. Kastigar*, matyt, dėl labai "apčiuopiamų" tikslų priėmė net penkių? Daugu-ma meksikiečių į šv. Antano parapijos bažnyčią atvažiuoja iš tolimesnių vietovių. Tai ro-do užrašai ant jų automobilių, liudijantys apie savininkų gy-venamąją vietą.

Nuo šių metų sausio pra-džios kiekvieną sekmadienį vyksta lietuvių susirinkimai. Tačiau dabar jiems klebonas

net neduoda didžiosios salės. Tenka "sutilpti" tik apie 60 žmonių talpinančiame kam-baryje. Savo diktatoriška lai-kysena šis kunigas tikrai daug ką atgraso nuo šiais lai-kais labai skatinamos drau-giškumo ir bendravimo dva-sios, kurią Katalikų Bažnyčia dabar stengiasi vykdyti.

Dar vis tikimės, kad at-eityje pavyks (su Čikagos ar-kivyskupijos pagalba) susi-grąžinti 11 val. pamaldas. Pa-gal vėliausiu metu parašytą laišką klebonui, lietuvius pa-tenkintų ir 10:05 ar 10:30 v.r. pamaldų laikas.

JADVYGAI
JELMOKIENEI
– JAU 102!

Cicero lietuviai gali pasi-didžiuoti, savo tarpe turėdami ilgaamžę tautietę: Jadvygai Jelmokienei kovo 2 d. suėjo 102 metai. Ši sukaktis kovo 5 d. buvo pažymėta Cicero lie-tuvių susirinkime po lietuviš-kų mišių šv. Antano parapi-jos bažnyčioje. Čia Jadvygai sugiedota "Ilgiausių metų", įteikta gėlių puokštė, palin-kėta dar daug sveikų metų.

Ši mūsų tautietė Ameri-koje gyvena truputį daugiau negu 50 metų. Nuo 1967 me-

Jadvygos Jelmokienės 102-ojo gimtadienio minėjimas šv. Antano parapijoje. Dešinėje – jos dukra Olimpija Baukienė.

tų, mirus jos vyrui Juozui, ji viena tvarkosi savo namuose, esančiuose nelabai toli nuo šv. Antano parapijos bažny-čios, kurioje lietuviškas pa-maldas ji lankydavo kiekvie-ną sekmadienį. Tik dabar, kuomet sužinota, jog negai-lestingas parapijos klebonas lietuviams paskyrė ankstyvą 9 valandos ryto mišių laiką, ji nesusėdė čia atvykti, nes ją i bažnyčią atveždavo dukros.

Ciceroje gyvena dvi J. Jelmokienės dukros: Olimpi-ja Baukienė ir Natalija Sodei-kienė, kurios turi atskirus na-mus ir savo šeimas. Jos daž-nai padeda šimtmečio slenks-tį peržengusiai mamai: atneša pavalgyti, nuperka produktus

ir pan.

Jadvyga Jelmokienė labai mėgsta dirbti darže. Prie jos namų visada žydi įvairios gėlės, kurias ji labai prižiūri ir jomis džiaugiasi. Be to, Jadvygai labai patinka megz-ti. Ją dažnai galima pamatyti vis kažką tai darančią. Taip pat ji skaito lietuvišką spau-dą, klausosi lietuviškų radijo programų ir lietuviškos mu-zikos įrašų, stebi savaitinę lietuvių televizijos valandėlę. Taigi Jadvyga visą laiką yra užsiėmusi ir neturi laiko gal-voti apie senatvę.

Linkime šiai ilgaamžei lietuvei dar daug malonių jos gyvenimo saulėlydžio aki-mirkų.

VALSTYBĖS ATKŪRIMO 10-MEČIO
MINĖJIMAS SAULĖTOJE FLORIDOJE

Jonas Daugėla

tikome nepriklausomybės pa-skelbimą. Tad ir šių metų Tautos šventė turėjo atgaivin-ti tas nuotaikas, kuriomis visi gyvenome Kovo 11-ąją – prieš dešimt metų.

Pakilioje nuotaikoje lais-vo gyvenimo sukaktį prisimi-nė ir *Daytona Beach, FL* gy-venantys lietuviai. Lietuvių klubas minėjimą surengė ko-vo 12 d. Buvo parengta dai-laus žodžio pynė, kurią atliko "Sietyno" dainos ansamblio dainininkai. Joje prisimintos ryškesnės akimirkos, mūsų tautai žengiant į nepriklaus-o-mą valstybinį gyvenimą. Šią dailaus žodžio pynę redagavo

ir scenai paruošė Algirdas Šilbajoris. Paruošime dalyva-vo ir "Sietyno" vadovas muz. A. Skridulis. Programa buvo pradėta patriotinių dainų gar-sais, įrašytais į garsajuostę Lietuvoje. Įžanginiame žodyje kalbėtojas pabrėžė, kad 1990 m. atkurta nepriklaus-o-mybė nebuvo kažkokia dova-na mūsų tautai. Nors ir buvo išvengta didesnių susirėmi-mų, bet vis dėlto prie Tele-vizijos bokšto žuvo 13 žmo-nių. O kur dar aukos prie Me-dininkų ir kt.

Programoje buvo išryš-kintas mūsų tautos nepalau-

žiamas kovingumas. Stipriaus-iai jis pasireiškia pačiomis tamsiausiomis gyvenimo die-nomis. Bolševikams paver-gus Lietuvą, tūkstančiai mūsų kaimo jaunuolių išėjo į miš-kus ir net 10 metų narsiai kovojo su pavergėjų kariniais daliniais. Partizanai susibūrė į vieningą vadovybę ir išsi-rinko vyr. vadą. Ši vadovybė 1949 m. paskelbė tautai savo deklaraciją. Joje partizanai savajai tautai ir visam pasaui aiškiai išsakė, už kokią Lietuvą jie kovoja ir žūva. Partizanų deklaraciją paskaitė J. Baltrušaitis.

Pradėjus bent šiek tiek braskėti Raudonosios imperi-jos pamatams, tautoje atbudo greito išsilaisvinimo viltys. Po penkių sunkios vergijos dešimtmečių Vingio parke nuskambėjo Lietuvos him-nas, o prie daugelio namų plevėsavo Trispalvė. Vingio parke ir gatvėse garsiai skam-bėjo: "Lietuva, Lietuva!". Himno ir "Lietuva, Lietuva", garsai liko įrašyti į garsajuos-tę. Ji buvo minėjime pagrota.

Atgimimo Sąjūdis greitai susisiekė su panašiomis lat-vių ir estų išlaisvinimo orga-nizacijomis. 1989 m. buvo surengtas "Baltijos kelias". Keli milijonai baltijiečių su-sikabino rankomis į vieną gy-

(Nukelta į 8 p.)

Lietuvos valstybės 10-mečio minėjimo programos atlikėjai (iš kairės): J. Baltrušaitis, muzikas A. Skridulis, A. Šilbajoris, A. Mažeikienė, N. Kreivėnas ir klubo pirmininkas J. Daugėla.

Lietuvos Respublikos atkūrimo 10-mečio minėjimas Pasau-lio lietuvių centre. Iš kairės: LR Generalinis konsulas Gied-rius Apuokas, Lietuvos Rašytojų sąjungos pirmininkas Va-lentinas Sventickas ir LR Garbės konsulas Vaclovas Kleiza.

Edvardo Šulaičio nuotr.

Jaunimo puslapis

GYVENTOJŲ SURAŠYMO MİSLĖ

Kestutis Šalavėjus

Vieną saulėtą dieną gavome keistą laišką – *United States Census 2000* prašo surašyti, kokie žmonės šiame namelyje gyvena. Pagalvojau, kad visi skuba rašyti į partijas, organizacijas, klubus, o aš – iš karto į Ameriką įsirašysiu. Juo labiau, kad įsirašyti kviečiami visi JAV gyvenantys piliečiai ir nepiliečiai. Akimirkai kažkur giliai sukirbėjo mintis, kad taip galiu prarasti ir Lietuvos pilietybę, mat, tapęs kitos šalies piliečiu, netenki savosios pilietybės. Bet, atrodo, Seime jau svarstoma, kaip panaikinti šį įstatymą.

Nuvijęs šalin blogas mintis ir jausdamas pilietinę pareigą pasitarnauti didžiajai amerikiečių tautai, ėmiau pildyti anketą: vardas, pavardė, amžius, gimimo data, rasė... Prie lotynų vardinami meksikiečiai, prie azijiečių – kiniečiai ir kitos tautos. O kur dingę europiečiai? Bandžiau su-

rasti vietelę, kur pažymėti, kad aš – lietuvis. Kaip prie gero galvosūkio ilgai laužiau galvą, prie ko save priskirti: prie lotynų, azijiečių ar tiesiog – prie atskiros rasės. Ir šiaip, ir taip mąščiau. Net prisiminiau įvairias baltų genčių kilmės teorijas, esą lietuviai yra atklydę iš Romos, iš Azijos. Bičiulis Algirdas Gustaitis lietuvių kildina iš Kretos salos. Kurį teoriją pasirinkti? O gal geriau laikytis atskiros rasės principo? Juk viskas, ką mes, lietuviai, darome yra geriausia, protinčiausia, pažangiausia, kartais ir – kvailiausia... Ir partijų turime daugiausia, ir mūsų vadovybė – geriausia, mūsų reformos – pažangiausios ir taip toliau, ir panašiai. Esame tokie išskirtini...

Taip besvajodamas net nepastebėjau, kaip savo lietuvišką tautybę įrašiau kaip at-

skirą rasę. Dabar galvoju, o kas, jeigu tik aš vienas taip pasielgiau? Gal kiti lietuviai kitomis kilmės teorijomis gyvena? Tada lietuvių rasė bus pati mažiausia!

Todėl nusprendžiau parašyti į lietuvišką spaudą ir paklausti, kaip šį galvosūkį išsprendėte jūs? Norėčiau tikėtis, kad ateityje kas nors iš išeivijos vadų sugebės amerikiečiams įrodyti, kad anketoje būtų rašoma ne "kitos rasės", o kitos tautybės.

Redakcijos pastaba: "Lietuvių enciklopedijos" IX tome (443 p.) rašoma, kad Vincas Jokūblynas, 1907-08 metais būdamas **Susivienijimo lietuvių Amerikoje** centro valdybos pirmininku, "išsirūpino, kad lietuviams būtų atskira rubrika JAV gyventojų surašinėjime (pirmą kartą tai ir buvo 1910 m. įvykdyta)." V. Jokūblynas 1916-17 metais buvo "Dirvos" redaktorius.

Julija Gulbinovič
KASDIENYBĖ

Visą dieną
su senu megztiniu
basai vaikščioti
po butą,
žiūrėti pro langą
į šaltą lietų,
į geltoną miestą,
gerti arbatą
be cukraus su pienu,
klausytis dainų
iš VIV os kanalo,
daryti mankštą,
auklėti katę,
deginti nuotraukas,
ilgai stovėti po dušu,
galvoti apie rudenį
ir nieko nejausti,
ir jau nebeverti,
ir jau nebelaukti stebuklų.

PASIRUOŠIMAS TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI

suaugusiems; 12 JAV dol. – vaikams iki 13 m. Pošventinių pokylių (suaugusiems ir jaunimui) bilieto kaina yra 16 JAV dolerių.

Bilietus galima užsakyti telefonu, skambinant V. Taseckui (tel.: 1-905-824-4461) arba J. Vingelienei (tel.: 1-416-233-8108). Bilietus užsisakant paštu, reikia pasiųsti atitinkamos sumos čekį (išrašytą *Lithuanian Folk Dance Festival*, kartu su nurodymu kiek ir kuriam renginiui bilietų užsakote, šiuo adresu: XI TŠŠ, 8015 S. Karlov, Chicago, IL 60652.

Jūratė Budrienė

XI -toji Lietuvių tautinių šokių šventė įvyks liepos 2 d., *Hershey Centre, Mississauga, Ontario* (prie Toronto). Bilietų skaičius į šventės renginius – ribotas. Todėl jos rengimo komitetas skatina bilietus į šventę bei jos renginius užsisakyti iš anksto. Bilietų kainos: 20 JAV dol. –

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO X KONGRESO RUOŠA AUSTRALIJOJE

Australijos lietuvių jaunimo sąjunga (ALJS) kartu su Pasaulio lietuvių jaunimo sąjunga (PLJS) rengia dešimtąjį Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Australijoje.

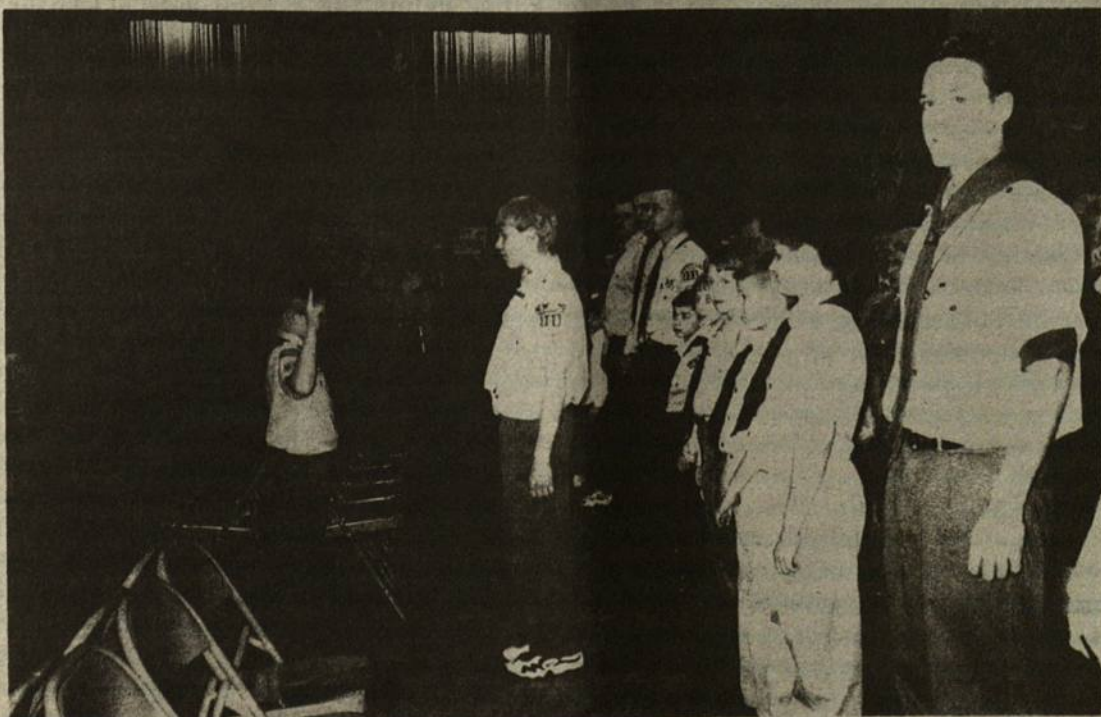
Dešimtas PLJK vyks *Sydney* ir *Melbourn* nuo 2000 m. gruodžio 20 d., trečiadienio iki 2001 m. sausio 14 d., sekmadienio. Tikimės, kad atvyks atstovai iš įvairių

pasaulio kraštų. Dalyvaudami kongrese, jie turės progos susipažinti su nuostabiąja Australija, dalyvauti lietuviškoje kultūrinėje veikloje ir pasikalbėti apie lietuvių išeiviją.

Neringos tunto skautės Kaziuko mugėje.

Gerardo Juškėno nuotr.

Pilėnų tunto skautų raportas.

Gerardo Juškėno nuotr.

Kaziuko mugėje. Iš kairės: Tomas Beržinskas, Aidas Idzelis, Paulius Rukšėnas ir skautų dirbiniais besidominti Zelmą Pliodžinskienė.

Pliodžinsko nuotr.

Neringa Inc. su Nek.Pr.Marijos Sesslerimis organizuoja ir praveda stovyklas "Neringos" stovyklavietėje Vermonte

"NERINGOS" STOVYKLOS 2000

LIETUVIŲ KALBA liepos 9-23 d.d. - vaikams 10-16 metų
liepos 23-29 d.d. - vaikams 6-10 metų
liepos 23-29 d.d. - vaikams 13-16 metų
liepos 30 - rugpjūčio 5 d.d. - šeimoms su mažais vaikučiais
ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS rugpjūčio 30 - liepos 4 d.d. - šeimoms su mažais vaikučiais
rugpjūčio 6-19 d.d. - vaikams 7-16 metų

INFORMACIJA - REGISTRACIJA

kreiptis | Daną Grajauskaitę:
66 Salisbury Rd. Watertown MA 02472
617-923-4583 neringai@yahoo.com

Jonas Dunduras

Padre Ferdinando-Alejandro, Pintor Lituanas Juan, Vytautas, Jadzė, "Tu", Birutė, dar keletas kitų. Gal būt ir Faustinas Antrasis – La Gonave karalius.

3

Pagaliau mano didžiai gerbiamas lagaminas susirado mane, o aš susiradau artimiausią skrydį į šiaurės rytų Bolivijos miestą Trinidadą – vienintelį išeities tašką skrydžiui į Guayaramerin. Tiesa, kita išeitis iš Trinidado: penkias-septynias dienas trunkanti kelionė laivu Mamore upe.

Kadangi Guayaramerin oro uostas yra tik aplyginta rausvožemio pieva, Trinidade reikia persėsti į mažesnę propelerinį, dvimotorį lėktuvą, talpinantį dvidešimt keleivių. Sekė triukšmingas ir lėktokas skrydis virš pietų Amazonijos džiunglių žaliojo kilimo, žiūrint žemyn į žemėvaizdyje praslenkančias didžiules, vingiuotas upes, tarp kurių nesimato jokių gyvenviečių. Protarpiais sau primindavau, jog priverstinis nusileidimas kur nors toje žalumoje, į gražių papūgų, tukanų ar beždžionių draugiją, sukeltų rimtų problemų mano gyvenimo planuose.

Artėjant prie Guayaramerin, horizonte matėsi platumu kylančių dūmų stulpai, rodantys, jog ten kertami ir deginami didžiuliai tropinio miško plotai ir ruošiamas, deja, stebėtinai plonas

dirvožemis ganykloms ar vaistinių augalų sodinimui. Šis, maždaug pėdos storio dirvožemis, po kuriuo yra molis, greitai išsieikvoja. Todėl ir vėl reikia su kirviu bei degtukų dėžute sprautis gilyn į žaliuojantį ir čiulbanti mišką, pilną įdomios gyvūnijos ir augmenijos. Vietinis šūkis: "Arba beždžionės, arba mes!"

* * *

Artėjant prie Guayaramerin, tolumoje išryškėjo plati Mamore upės juosta, skirianti Boliviją nuo Brazilijos. Pietiniame jos krante driekėsi kvartalais išplanuotas, neasfaltuotų rausvožemio gatvių tinklas su kukliais, daugiausia vienaaukščiais namais. Daugelis jų pastatyti iš nedegto molio ir sausų žolių mišinio plytų – Lotynų Amerikos gilesnėse provincijose, mažiau pasiturinčiųjų tarpe labai populiarios statybinės medžiagos.

Lėktuvas, keldamas rusvų dulkių debesis, pririedėjo prie keturių stulpų prilaikomos besienės pastogės, bandančios apsaugoti išvykstančius ir atvykusius nuo lietaus ar tropinės saulės spindulių. Pagaliau, po įvairių nuotykių, po praeityje buvusio, bet nesėkmingo bandymo pasiekti Guayaramerin iš Peru, Madre de Dios upe, esu čia. Keletas motociklų, pasikinkusių dvirates dviejų sėdynių priekabas, viltingai laukė klientų. Tai Guayaramerin "taksi". Kita vietinio susisiekimo priemonė yra užpakalinė motociklo sėdynė.

Ši greita, pigi transporto rūšis yra labai paplitusi arba plintanti Lotynų Amerikoje, Indonezijos salose, Malajose. Pavyzdžiui, tokia Bangkoke – Tailando sostinėje, kur, kaip jie patys sako, kiekvieną dieną automobilių skaičius padidėja penkiais šimtais, nukeliauti į bet kurią miesto vietą be tokių "taksi"

motociklų būtų nepaprasta laiko gaišatis. Tiesa, kartais kelionė tokiu taksi, skinant sau kelią šaligatviuose ir nardant tarp automobilių, kviečia dairytis Angelo Sargo pagalbos. Pasiekęs tikslą, pasijunti lyg paleistas iš elektros kėdės, lyg atgimęs naujam gyvenimui, bet jauti pagarbą vairuotojui, jo orietacijai ir meistriškumui – tobulam mašinos ir vairuotojo junginiui.

Viešbučio pasirinkimo problemos nebuvo, nes ... nebuvo iš ko rinktis. Iš dviejų padoresnių viešbučių, geresnysis "San Carlos" buvo remontuojamas, todėl liko tik Santa Ana – Alvito atlaidų patronės vardo viešbutis, kuris ir tapo mano "rezidencija" bei "generaliniu štabu" visam lankymosi šiame Bolivijos kampe laikui. Gavau padorų kambarį, už kurio langų augo bananų medžiai, nuolat lankomi įvairiaspalvių, įvairiabalvių paukščių. Uždarame kieme ("patio") gyveno dvi prijaukintos ilgauodegės Macaw (Lloro) papūgos, kurios garsiai aptardavo kiekvieną jų matomą judėjimą ar asmenį.

Visada, matyt neturėdamas ką veikti, kur nors banano pavėsyje, supamoje kėdėje lingavosi "Santa Ana" šeimininkas, visada žingeidus ir šnekus – kėdėje sėdinti enciklopedija, viską žinanti apie vietas, žmones, įvykius Guayaramerin ir šimto kilometrų spinduliu aplink jį. Aplinka tikrai buvo verta šešių dolerių – Šventosios Onos kambario kainos dienai. Bolivijos provincija – pigi. Žinoma, pigi tik mums – "dolerininkams".

Buvo dar gana ankstyva popietė, todėl nemačiau prasmės atidėlioti susipažinimo su "Fundacion Bendoraitis" – viena iš priežasčių, kodėl atvykau į Boliviją, nors manęs niekas čia nelaukė, net ir nežinojo, jog atvykstu. Išėjęs į

gatvę, susistabdžiau taksi motociklą, apsižergiau užpakalinę sėdynę ir paklausiau, ar vairuotojas žino, kur yra "Fundacion Bendoraitis". "Como no!" (kaipgi ne) atsakė jis man su tokia nuostaba, lyg būčiau vilniečio užklauses ar jis žino, kur yra Gedimino pilis arba seno kauniečio, kur buvo "Cimbrufka" arba "Božegraka".

* * *

Pradžią šiai istorijai davė jau tolimon praeitin nuslinkęs mano pirmasis susitikimas su lietuvaitė vienuole pranciškonė – seserimi Ksavera. Tuo metu ji, atvykusi retoms atostogoms iš Brazilijos, lankėsi pas savo seserį, gyvenančią mūsų telkinyje. Mane sudomino jos fotografijų rinkinys, vaizduojantis jos ryšius su pietų Amazonijos indėnų giminėmis, jos veiklą jų tarpe – daugiausia teikiant medicinos pagalbą, nes "išorinio pasaulio" negerovės ir ligos jau buvo pradėjusios skverbtis į jų tropinio miško pasaulį. Laikei bėgant, ir jai kas keletą metų vis apsilankant mūsų padangėje, išsinekdėjome apie jos išpučius ir patirtį tuo metu man dar nepažįstamuose regionuose. Sesuo Ksavera pakvietė apsilankyti jos bazėje – Guajara-Mirim miestelyje prie Mamorė upės Brazilijoje, esančiame tiesiai priešais Guayaramerin, įsikūrusį priešingame upės krante – Bolivijoje. Mamorė upė toje vietoje skiria Braziliją nuo Bolivijos.

Tačiau tais laikais mano žingeidumas buvo labiau nukrypus į Kolumbijos, Ekvadoro ir Venesuelos Amazoniją – į šiaurinę ir centrinę jos dalį. Tuo tarpu pietinė jos dalis manęs tuomet nedomino: maniau, kad ji – jau užkrėsta Coca Cola ženklais. Labai gaila, bet, šių dienų požiūriu, padariau klaidą, tuo kvietimu nepasinaudojęs.

Sesuo Ksavera – Emilija Šakėnaitė – gimusi 1913 metais, Kalvelių kaime netoli Anykščių, dar Pirmosios Respublikos laikais, persikėlė į Prancūziją. Paryžiuje įstojo į vienuolyną, dirbo kaulų tuberkuliozės ligoninėje ir tuo

pat metu lankė medicinos seserų mokyklą. Ją baigusi, dirbo Paryžiaus ir Liono ligoninėse. 1962 metais išvyko į Braziliją. Kodėl, paaiškės vėliau. O dabar norėčiau pereiti į antrąją šios istorijos dalį – į "Padre y Doctor" Bendoraitis istoriją, aišku, tiek, kiek ji man žinoma.

Aleksandras Ferdinandas Bendoraitis gimė 1919 m. rugsėjo 10 d. Betygaloje, netoli Kauno, pasiturinčioje šeimoje. Jį, šešiametį, teta išsi-gabeno į Šveicariją. Vėliau abu persikėlė į Prancūziją. Kodėl ir kokiomis sąlygomis – nežinau. Prancūzijoje jaunasis Bendoraitis gyveno ir mokėsi. 1945 metais baigė Sorbonos universiteto medicinos fakultetą ir dirbo Elzaso provincijoje. Vėliau, susidomėjęs gydytojo-teologo ir J. S. Bacho vargonų muzikos interpretatoriaus Albert Schweitzer misija Afrikoje – Gabone, Lambarene mieste, nuvyko ten ir kurį laiką dirbo jo ligoninėje, praktikuodamasis tropinėje medicinoje. Kas žino, gal dėl A. Schweitzer įtakos, o gal dėl kitų priežasčių, bet maždaug tuo laiku A. Bendoraitis, religinio pašaukimo vedamas, grįžo į Paryžių ir, po atitinkamų studijų Sorbonoje, 1960 metais buvo išventintas kunigu. Sesuo Ksavera man pasakojo, jog ji, jau anksčiau Paryžiuje, tenyščiamie lietuvų telkinyje susipažinusi su A. Bendoraičiu, dalyvavo jo primicijoje.

1962 metais A. Bendoraitis išvyko misijoms į Brazilijos Amazoniją ir, netrukus pajutęs, kad reikia pagalbos, išsikvietė seserį Ksaverą. Daug metų abu dirbo Brazilijos Rondonia valstijos pietuose, padėdami įvairių ligų bei epidemijų kankinamoms indėnų giminėms, visai neatsparioms "išorinio pasaulio" bakterijoms ir virusams. Plečiant šią veiklą, didelis upių transporto laivas buvo perstatytas į plaukiojančią ambulatoriją, ilgus metus aptarnavusią upių ir jų intakų pakrančių indėnus, kolonistus, "seringeiros" – kaučiuko dervos rinkėjus, "garimpeiros" – aukso ieškotojus ir visus kitus, kuriems reikėjo medicinos pagalbos. Laivas vadinosi "Lituanija".

VALSTYBĖS ATKŪRIMO 10-MEČIO MINĖJIMAS SAULĖTOJE FLORIDOJE

(Atkelta iš 6 p.)

vą grandinę, kuri prasidėjo Vilniuje prie Gedimino kalno ir per Latviją tęsėsi iki Talino. Skambėjo himnai ir patriotinės pabaltiečių dainos. Tai ir buvo tikroji "dainuojančios revoliucijos" užuomazga.

Baltijos kelyje dalyvavo Regina Žukienė. Ji labai vaizdžiai aprašė šią demonstraciją ir jos dalyvių nuotakas. Jos prisiminimų ištraukas paskaitė A. Mažeikienė. N. Kreivėnas paskaitė šiam momentui labai tinkamą Mai-

ronio eilėraštį "Nebeužtvėnsi upės bėgimo"...

Ir taip tauta prisirišino prie 1990 m. Kovo 11-osios. Tą dieną Vytautas Landsbergis visam pasauliui paskelbė, kad po 50 sunkios vergijos metų yra vėl atstatoma nepriklausoma Lietuvos valstybė, kuri savo valstybinį gyvenimą tvarkys demokratiniiais pagrindais. Ši Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą paskaitė Narcizas Kreivėnas. Kaip anuo metu, taip ir dabar jis buvo palydėtas

Lietuvos himnu. Tuo ir buvo baigta ši rūpestingai paruošta savita dailaus žodžio pynė.

Minėjimo salėje dar buvo surengta puiki paveikslų paroda. Joje išstatyti didžiuliai iš fotonuotraukų iki žmogaus ūgio padidinti paveikslai. Juose – Vingio parko, Baltijos kelio ir kiti to meto vaizdai. Parodą paruošė ir foto nuotraukų didžiulius padidėjimus parūpino A. Šilbajoris, o juos tinkamai salėje išstatyti ir sutvarkyti padėjo N. Karaša.

"VALSTIEČIŲ LAIKRAŠTIS"

Vilniuje leidžiamas antradieniais ir šeštadieniais, informatyvaus, patriotinio, demokratinio, Lietuvos gerovei skirto turinio, 16 puslapių. Siunčiamas kartą per savaitę oro paštu. JAV ir Kanadoje kainuoja: metams – 150 USD, pusei metų – 75 USD, trims mėnesiams – 40 USD. Prenumeratos užsakymus priima JAV ir Kanados atstovas Bronius Juodelis: 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL. 60514. Tel. (630) 986-1613. Čekius rašyti "Valstiečių laikraštis" vardu ir siųsti atstovo adresu.

Bronius Juodelis
Atstovas JAV ir Kanadoje

IŠKILIOS ASMENYBĖS VIEŠNAGĖ

Aurelija Balašaitienė

Kovo 26 d. 10 val. Dievo Motinos Nuolatinės pagalbos bažnyčioje šv. Mišias aukoję garbus ir brangus svečias – Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provinciolas, kun. Antanas Saulaitis, SJ. Apie jo atvykimą iš anksto pranešta, todėl ir automobilių aikštėje buvo didelis susigrūdymas, nes į pamaldas atvyko ne vien parapijiečiai, bet ir lietuviai iš kitų vietovių.

Kun. A. Saulaitis plačiai žinomas mūsų visuomenėje tiek savo kunigystės pareigomis, tiek savo ilgamete veikla skautų organizacijoje, kurioje ėjo įvairias aukštas pareigas ir aktyviai dalyvavo skautiškoje spaudoje. Gimęs 1939 metais Kaune, jis 1949 metais atvyko į Ameriką, studijavo filosofiją Bostono kolegijoje, vėliau – teologiją *Weston* kolegijoje. Visą savo gyvenimą svajojęs tapti kunigu, jis 1961 metais įstojo į Jėzuitų ordiną, o 1969 metais buvo išventintas kunigu. Jo darbštumas ir troškimas korektiškai bei energingai veikti sąlygojo tai, kad 1984 metais jis buvo išrinktas Amerikos lietuvių jėzuitų provinciolu. Jo darbas su jaunimu ir pastangos jį vesti tiesiu keliu pagaliau jį paskatino pasukti gimtosios tėvynės link. Ten jis jau pastoviai gyvena daugiau kaip du metus. Jo atvykimas į *Cleveland, OH* po trumpos viešnagės Čikagoje buvo rimto dėmesio vertas įvykis.

Po sekmadienio pamaldų parapijos konferencijų kambaryje susirinko minia išklausyti gerbiamo svečio pranešimo. Koridoriuje šalia konferencijų kambario ant ilgo stalo gulėjo svečiui dailiai išrašytas pasveikinimas su kvietimu atvykusiems pasirašyti. Šalia gulėjo vokai aukoms.

Parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ pasveikino susirinkusius, trumpai apžvelgė kun. Antano

Saulaičio biografiją ir veiklą, taip pat paminėdamas, kad pastarasis buvo nuvykęs į Braziliją, kurioje yra labai nedaug lietuvių. Svečio buvimas Lietuvoje skirtas jaunimo religiniam auklėjimui, sugriautų vienuolynų atstatymui ir senelių globai. Jam net pavyko atgauti Kauno jėzuitų gimnazijos pastatą.

Pakvietus garbų svečią prabilti, kun. A. Saulaitis pradėjo dėstyti savo darbų programą pagal pasirinktą temą: "Lietuvos jaunimas: dabartinė švietimo padėtis, žvilgsnis į ateitį." Pirmiausia jam rūpi suderinti santykius tarp vaikų ir tėvų, papildyti mokyklos programą, įtraukiant mokinius į savanoriškas tarnybas, ugdyti tarp mokytojų ir mokinių abipusės pagarbos jausmus. Jau išleistas naujas istorijos vadovėlis, kuriame pateikti neiškraipyti istoriniai faktai. Kalbėtojui taip pat labai rūpi gan sunki studentų ir moksleivių finansinė būklė. Nors pagal Konstituciją už mokymąsi mokėti nereikia, tačiau vieno studento ar mokinio išlaikymas siekia net 1600 litų.

Kunigas A. Saulaitis taip pat pradėjo rūpintis negalios paliestais vaikais, kurie negirdi arba nemato. Jis savo kalboje labai taktiškai vengė minėti sovietinės okupacijos padarytą žalą, bet sukaupė dėmesį į pozityvius darbus. Po to garbusis svečias pakvietė advokatą V. Matą parodyti iš Lietuvos atvežtą įgarsintą filmą, kurio pastatymo autoriai yra "Baltic Jesuit Advancement project". Matėme nemažą įtakingų lietuviškų veidų, kaip Birutę Jasaitienę, Rimantą Čepą, kun. Antaną Garžulį, mokytojus, puikiai angliškai kalbančius mokinius, anglų kalbos mokytoją, jėzuitų parengiamos mokyklos dėstytojus bei studentus ir gale patį garbų svečią. Beveik visas filmas buvo pagamintas anglų kalba.

Po kun. Antano Saulaičio paskaitos. Iš kairės: rašytoja Aurelija M. Balašaitienė, JAV LB apylinkės pirmininkas, dr. Raimundas Šilkaitis, kun. Antanas Saulaitis SJ, JAV LB tarybos prezidento narė Dalia Puškorienė ir Dievo Motinos parapijos klebonas Gediminas Kijauskas SJ.

Tai ypatingai pravartu, jį rodant užsienyje ir tikintis paramos Lietuvos mokykloms.

Baigus rodyti filmą, kun. A. Saulaitis atsakinėjo į klausimus ir gan plačiai nušvietė finansinės paramos reikalingumą Lietuvos mokiniams. Šalia daugybės šalpos reikalingų projektų, ypač trūksta batų, nes jie – ne tik labai brangūs, bet ir greitai sudėvi-

mi, kadangi dauguma vaikstienė pėsti akmenuotais takeliais, o vaikučiai savo batilius greitai išauga. Mokyklose jau naudojami kompiuteriai, bet stinga ir pačių paprasčiausių mokymo priemonių, net spalvotų pieštukų.

Gerb. kun. A. Saulaičio kalba buvo turininga ir įdomi. Jis vengė šabloniškų graudenumų ar kaltinimų, tuo

sukeldamas klausytojų entuziazmą, susidomėjimą ir priitarimą. Reikia tikėtis, kad jo tolimesnis buvimas Lietuvoje atneš daug naudingų vaisių ir kad užsienio lietuviai jam tame kilniame darbe talkininkaus ir jį visokeriopai remsi.

Po turiningo pranešimo visi buvo pakviesti pasivaikščioti parapijos svetainėje.

KONCERTO ĮSPŪDŽIAI

Aurelija Balašaitienė

Kovo 25 d. vakare Dievo Motinos parapijos salėje JAV LB *Cleveland, OH* apylinkės valdyba surengė iškilių Lietuvos solistų koncertą. Jame dalyvavo bosas Vladimiras Prudnikovas, sopranas Judita Leitaitė ir pianistė akomponiatorė Nijolė Ralytė. Publikai užėmus vietas, LB apylinkės pirmininkas dr. Raimundas Šilkaitis pradėjo vakaro programą ir ta pačia proga susirinkusiems pristatė garbingą svečią – kun. Antaną Saulaitį SJ, neseniai atvykusį iš Lietuvos. Pagaliau scenon įžengė bosas Vladimiras Prudnikovas, lydimas akomponiatorės Nijolės Ralytės. Juodu publika pasveiki-

no audringais plojimais. Koncerto repertuaras buvo sudarytas iš lietuvių kompozitorių dainų, operų arijų ir duetų, sukurtų įvairių tautų kompozitorių. Svarbu pastebėti, kad visos dainos ir arijos buvo dainuojamos originalo kalba – lietuviškai, vokiškai, itališkai, prancūziškai, hebraiškai ir net lotyniškai. Solistas Prudnikovas padėkojo susirinkusiems už plojimus ir ilgiai kalbėjo politinėmis temomis, išreiškė savo džiaugsmą Lietuvos laisvės atgavimu, pabrėždamas užsienio lietuvių įnašą į Lietuvos gerovę visais laikais.

Pirmoji koncerto dalis buvo skirta lietuvių kompozitorių dainoms ir dviem G. Verdi ir G. F. Hendelio operų arijoms, kurias Prudnikovas sudainavo labai išlavintu ir galingu balsu, tačiau jas lydėjo su kiek perdėtais judesiais. Po jo scenon įėjo žavi ir labai patraukli Judita Leitaitė. Trumpu žodžiu pasveikinusi susirinkusius, ji sudainavo lietuvių liaudies dainą "Kad aš našlaitėlė", ją išvaidindama įspūdingais rankų ir kūno judesiais. Publika žavėjosi jos aksominio soprano tembru ir dainų bei arijų gracingu išvaidinimu. Ji nuostabiai subtiliai sudainavo ir išvaidino *Gabriel Faure* "Lapų valsą".

Pirmą repertuaro dalį užbaigė V. Prudnikovas ir J. Leitaitė, sudainuodami Balio Dvariono harmonizuotą lietuvių liaudies dainą "Oi, už-

kilokit vartelius". Visas dainas ir arijas fortepiono muzika lydėjo pianistė Nijolė Ralytė. Vietomis muzikinė palyda buvo gana sudėtinga, bet jos preciziškas "staccato" ir subtilus akompanavimas profesionaliai lydėjo visas dainas ir arijas.

Po pertraukos antrą repertuaro dalį pradėjo Judita Leitaitė, sudainuodama senovine hebrajų kalba Sulamitos giesmę iš Senojo Testamento. Po to sekė *Raveli* ir *Bizet* operų ištraukos su temperatingomis "Habaneromis". Žavėjomės jos plačia balso skale ir specialiu dekoratyviu efektu – dainoms pritaikytais raudonais raiščiais ant rankovių. Į sceną sugrįžęs, Vladimiras Prudnikovas atliko dvi *F. Schubert* dainas, o *Luigi Luzzi* "Ave, Maria" jis nepaprastai jausmingai sudainavo lotyniškai, nors jis tą orią giesmę lydėjo perdėtais judesiais, taip pat ir giedant "ora pro nobis peccatoribus" (melskis už mus nusidėjėlius).

Repertuarą baigė V. Prudnikovas ir J. Leitaitė, lietuviškai sudainuodami "Meilės valsą" duetą, kurį jiedu, meiliai susikabinę, išvaidino. Deja, tenka pastebėti, kad duetuose jų balsai ne visai derinosi, nes momentais pasigirdavo savotiškas disonansas. Išvadoje tačiau tenka pastebėti, kad koncerto repertuaras, solistų laikysena ir akomponiatorės virtuoziška bei subtili palyda užsitarnauja pagyrimo ir padėkos.

Po koncerto Dievo Motinos parapijoje. Programos atlikėjai: pianistė Nijolė Ralytė (sėdi pirmia iš kairės), solistė Judita Leitaitė (sėdi antra iš dešinės), solistas Vladimiras Prudnikovas (stovi trečias iš dešinės) su LB apylinkės valdybos nariais, LR Garbės konsule Ingrida Bubliene, soliste Aldona Stempužiene, dvasiškiais ir svečiais.

Donato Nasvyčio nuotr.

BRANGENYBĖS IŠ SENOSIOS CIVILIZACIJOS LAIKŲ

Kristina Juozapaitytė

Klyvlendo Meno muziejuje (*Cleveland Art Museum*) veikia labai reikšminga paroda. Galite pamatyti apie 150 meno kūrinių, archeologų surastų *Ur* mieste – seniausiam mokslui žinomos civilizacijos židinyje. Susipažindami su parodoje pateiktais dirbiniais, galėsite pasijusti, lyg būtumėte prisilietę prie kultūros, klestėjusios prieš daugiau kaip keturis tūkstančius metų. Dokumentinis filmas "*Iraq*" perkelia lankytojus ten, kur, kaip sako legendos, gyvenę pirmieji žmonės – Adomas ir Ieva. Net garsiojo Abraomo ir jo protėvių gimtinė buvusi *Ur* mieste. Tik vėliau jis išvykęs į Palestiną. Filmą, trunkantis apie valandą, rodomas muziejaus žemutinėje salėje – priešais *Recital* auditoriją.

Visi gali nemokamai pamatyti šią turtingą parodą. Ji truks iki balandžio 23 d. Vyresnio amžiaus lankytojams teikiama nuolaida: jie ketvirtadieniais gali savo automobilus pasistatyti nemokamai.

Istorijos duomenys rodo *Ur* miestas buvęs labai turtingas, o jo valdovai turėję didžiulę galią. Miestas išaugo maždaug 3500 m. prieš Kristaus gimimą, maždaug už 250 mylių į šiaurę nuo Bagdado, netoli Eufrato (*Euphrates*) upės. Dabar šalia tos vietos yra miestas, vadinamas An Nasiryan. Sritį, esančią tarp Tigro ir Eufrato upių, senovės graikai pavadino Mesopotamija. Dabar joje yra rytų Sirija, pietryčių Turkija

ir beveik visas Irakas.

Ur miestas turėjęs apie 200,000 gyventojų, sukūrusių itin savitą šumerų (*Sumerians*) civilizaciją. Mieste būta daug prabangių namų, stovėjo milžiniški karalių rūmai ir didelės šventyklos. Šumerai turėjo ir savą įstatymų sistemą. Išlikę dirbiniai rodo, kad tarp jų būta ypatingai gabių menininkų. Nors šiaurės Mesopotamijoje nebuvo aukso verslovių, bet *Ur* mieste archeologai surado daug auksinių dirbinių. Mesopotamija įsiveždavo auksą iš kitų kraštų: Irano, Egipto, Afganistano ir Turkijos.

Daug labai svarbių istorinių radinių nuo 1922 iki 1934 m. pavyko rasti bendrai britų ir amerikiečių ekspedicijai, kuriai vadovavo archeologas *C. Leonard Woolley*. Tarp dirbinių, kuriuos dabar galite pamatyti Meno muziejuje, yra karališkoji lyra ir karalienės galvos papuošalas, primenantis vėliau paplitusias karūnas. Rasta daug indų, brangenybių, pagamintų iš aukso ir sidabro.

Vienas iš svarbiausių meno kūrinių, matomų šioje parodoje, yra statulėlė, pagaminta iš aukso ir sidabro, vadinama "Avinėlis, pagautas prie krūmų". Ją *C. Leonard Woolley* rado 1928 metais. Statulėlė sukurta apytiksliai 2750 m. prieš Kristų. Manoma, kad virš to avinėlio esantis stalas buvo vartojamas senovinėse religinėse apeigose. Biblijoje minimas pasakojimas apie avinėlį, išpainiojusį

į krūmus, kurį Abraomas paaukojęs Viešpačiui vietoje mylimo sūnaus Izaoko.

Parodos, kuri pas mus atkeliavo iš *Pennsylvania* muziejaus, administratorius yra *Pennsylvania* universiteto archeologijos ir antropologijos profesorius *Richard Zeller*. Jis Meno muziejuje skaitė paskaitą, pritaikytą šiai parodai – "*Ur* miestas – archeologo *C. Leonard Woolley* radiniai Abraomo gimtinėje". Profesorius gana išsamiai papasakojo apie archeologo *C. Leonard Woolley* gyvenimą ir atradimus.

C. L. Woolley darbai *Ur* mieste tęsėsi 12 metų. Reikėjo prisitaikyti prie vietinio klimato. *C. L. Woolley* kasinėdavo žiemos metu, per šalčius ir sniego audras – dažniausia nuo lapkričio iki kovo. Darbas buvo ilgas, reikalaujantis ypatingo atidumo. *C. L. Woolley* ir jo žmona, klūpodami ant kelių, dirbdavo, naudodamiesi mažais šepčiais ir peiliukais. Prof. *Richard Zeller* paminėjo, kad archeologų darbas yra pavojingas. Keletas jų žuvo, ant jų užgriuvus minkštai kasinėjamai žemei.

Vaizdajuostę "Brangenybės, rastos *Ur* miesto karališkose kapinėse" galite įsigyti Meno muziejaus knygyne. Jos kaina – \$12.99.

IVAIRENYBĖS

Skyriaus vedėjas – Gerardas Juškėnas

SIMFONINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Klyvlendo filharmonijos orkestras (*The Cleveland Philharmonic Orchestra*) tęsia 1999/2000 metų koncertų sezoną. Balandžio 9 d., sekmadienį, 3 v. p. p. *Cuyahoga Community College Western Campus* teatre, *Parma, OH* įvyks koncertas "*On Behalf of Beethoven*". Orkestro direktoriui *William Slocum* vadovaujant, bus pagrota *Edouard Lalo* uvertiūra "*Le Roy d'Ys*" ir *L. Beethoven* 8-oji simfonija. Šios programos svečias, solistas *Philip Myers* iš Niujorko filharmonijos rageliu pagros *Karl-Heinz Koeper* "Pop Corn Concerto".

Bilietus galite užsisakyti telefonu (216) 556-1800. *CCC Western Campus* teatro adresas: 11000 West Pleasant Valley Road, *Parma, OH*. Ger. J.

A.†A.

DR. JŪRATĖ ZALENSIENĖ

Gimė 1929 m. birželio 19 d. Marijampolėje.

Mirė 2000 m. kovo 31 d. Vilniuje.

Dr. Jūratė Zalensienė daugiau kaip 40 metų dirbo gydytoja Vilniuje, Antakalnio klinikinėje ligoninėje. Visi "Gijos" nariai reiškia giliausią užuojautą jos sūnams – "Gijos" vadovui DAINIUI ir jo broliui VIRGINIJUI.

Cleveland, OH lietuvių sambūris "GIJA"

A.†A. PULKININKAS LEITENANTAS JAMES ANTHONY MARCINKUS

A.a. James A. Marcinkus (1948 09 05 - 2000 02 02)

Amerikoje 1948 m. rugsėjo 5 d. gimęs James Anthony Marcinkus, *jujitsu* žinovas, gavęs *Kodenkan* titulą, laimėjęs šeštojo laipsnio Juodo diržo laimėtojas, žinomas advokatas, JAV kariuomenės pulkininkas leitenantas staiga mirė *Los Angeles*, Kalifornijoje vasario 2 d.

Laidotuvėse dalyvavo ir pamaldas laikė kun. Stanislo-

vas Anužis. Velionis palaidotas su kariška pagarba ir Romos katalikų apeigomis.

J.A. Marcinkus visada pabrėždavo savo lietuvišką kilmę. Buvo paslaugus, įvykus nelaimingam atsitikimui. Pelnė visuomenės pagarbą kaip labai humaniškas advokatas.

Algirdas Gustaitis

NAKTIES ŠEIMININKAI

Klyvlendo Gamtos istorijos muziejuje atidaryta paroda: "Nakties šeimininkai: tikroji šikšnosparnių istorija". 5000 kvadratinų pėdų parodoje galite pamatyti piešinius, skulptūras bei kitą medžiagą, paneigiančių prasiimanymus apie šikšnosparnius.

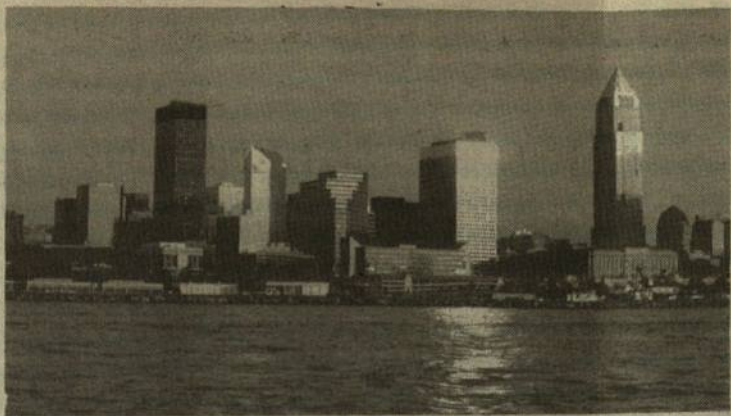
Pasaulį "aukštyn kojom" galite išvysti: 1 *Wade Oval Drive, University Circle*; tel. 216/231-4600. Bilietai: \$6.50 – suaugusiems; \$4.50 – 7-18 m. vaikams ir jaunimui; \$3.50 – studentams ir seneliams bei 3-6 m. vaikams. Muziejus atidarytas 10-5 val. kasdien, o sekmadieniais – 12-5 val. Ger. J.

"TITANIKO" PARODA

Neseniai matėme filmą apie "Titaniką". O dabar bus proga pamatyti ir net paliesti daiktus iš šio laivo. Čikagos Mokslo ir pramonės muziejuje (*Chicago Museum of Science and Industry*) veikia paroda, kurioje galima pamatyti per 200 daiktų iš paskendusio laivo. Radiniai išdėstyti pritaikytoje aplinkoje. Galima pamatyti pirmos ir trečios klasės kajutes, katilinę ir didingus laiptus. Įėjimas: – \$17 - suaugusiems, \$11.50 - vaikams. Teirautis tel. (800) 468-6674. Ger. J.

Lobiai iš karališkųjų kapinių. Avinėlis (42.6 cm aukščio skulptūrėlė, pagaminta iš aukso, sidabro ir brangakmenių). Restauruota *Pennsylvania* universiteto muziejuje.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• **BALANDŽIO 9 d. 4:00 v. p. p.** – Esteros Alšėnienės knygos "Išalusi valtis" pristatymas Dievo Motinos parapijoje. Rengia "Ateities" klubas.

• **BALANDŽIO 15 ir 16 dienomis** – Šv. Jurgio parapijos velykinių kepinių pardavimas.

• **BALANDŽIO 15-16** – šeštadienį ir sekmadienį – Nijolės Palubinskienės ir Linos Palubinskaitės meno darbų paroda Dievo Motinos parapijos salėje. Parodos atidarymas – šeštadienį, 6 v.v. Paroda tęsis sekmadienį nuo 11 v.r. iki 2 v.p.p. Rengia korporacija "Giedra".

• **BALANDŽIO 29 d.** – Lietuvių klubo veiklos 80-mečio minėjimas Lietuvių namuose.

• **BALANDŽIO 30 d., 11:30 v. r.** – Atvelykio stalas – Šv. Jurgio parapijos salėje.

• **GEGUŽĖS 27 d., šeštadienį** – skautiškos veiklos 50-mečio šventė.

• **GEGUŽĖS 29 d., 8:30 v. r.** – Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

• **BIRŽELIO 10 d., šeštadienį** – trijų chorų: *Chicago* – "Dainavos", *Cleveland* "Exultate" ir *Toronto* "Vолугės" koncertas *CIM* (Cleveland Institute of Music) salėje.

• **LIEPOS 16 d., 11:30 v. ryto** – Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

• **LAPKRIČIO 12 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p.** – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

• **GRUODŽIO 16-17 d.** – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.

• **GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v.** – bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

BUYING INTO CLEVELAND HOME SHOW

Saturday, April 8, 2000
9:00 a.m.–5:00 p.m.
Cleveland Convention Center

- Free Admission
- Free Parking
- Free Trolley Tours of Homes
- Celebrity Workshops
- Seminars in English & Spanish
- 100 + Exhibitors
- Door Prizes • Activities for Children
- Pre-Qualify

for a Mortgage at the Show!
Bring '98 & '99 W-2 forms, last month's pay stub and last 2 months'

bank statements.
For more information on the show, call (216) 781-5422 or (216) 664-2869

BUSINESS OPPORTUNITIES NOTICE

Investigate before you invest. Call the Ohio Division of Securities BEFORE purchasing an investment. Call the Division's Investor Protection Hotline at 800-788-1194 to learn if the investment is properly registered and if the seller is properly licensed. (This notice is a public service of the Dirva Newspaper.)

LIETUVIŲ KLUBUI – 80!

Klyvlendo (Cleveland, OH) Amerikos lietuvių klubo veikla yra labai įvairi. Jo nariai čia ne tik susitinka, dalijasi įvairiais savo pergyvenimais, bet kartu įsijungia ir į kultūrinę bei visuomeninę veiklą. Klubo nariams ir jų šeimoms rengiamos kasmet gegužinės, į kurias visuomet atvyksta labai didelis skaičius klubo narių bei svečių. Gegužinėse tai pat dalyvauja žy-

mūs miesto pareigūnai, politikai, visuomenės veikėjai. Rengiami kultūriniai suėjimai, talkinama lietuviškomis organizacijoms. Dalyvaujame ir miesto bei valstijos tarptautinėse programose. Rengiamų koncertų-pokylių meninei programai kviečiame tiek vietos telkinio, tiek ir kitų vietovių menininkus. Rengiamos išvykos į kitus miestus. Aplankome muziejus,

parodas ir kt.

Į klubą visuomet pakviesiami mūsų telkinio svečiai: politikai, diplomatai, meninių grupių nariai. Ypač prisimintina, kad klubo 40 metų sukakties minėjime dalyvavo *Hollywood* aktorė – lietuvaitė Rūta Kilmonytė-Lee.

Klubui kasmet priklauso 800-1400 narių. Šiuo metu jam vadovauja Algis Penkauskas.

Z. D.

Amerikos lietuvių piliečių klubo direktoriai 1956 metais. Sėdi (iš kairės): Stanley Halaburda, Antanas Buknis, Juozas Gražulis, Bernardas Buknis, Frances Koncius. Stovi: Justinas Miščikas, Zenonas Dučmanas, Ed. Čiapas, Stasys Mačys, Povilas Šukis, John Apanovich, Aleksas Banys.

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus

NORMLS

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119 2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124
(216) 486-2530 (440) 473-2530

Rita Staškutė-Zvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS LIETUVA – 2000

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

DIRVA

Paskutinė skiltis JUOKO STRĖLĖS

Parinko K. Balauginas

LAIKAI KEIČIASI

Dėdė, pamatęs gatvėje pusnuogę merginą, stebisi:

– Mano laikais moterys, kurios neturėjo kuo vilkėti, sėdėdavo namie!

Sūnėnas:

– Bet, dėde, laikai keičiasi! Juk įžengėme į 21-ąjį amžių!

Dėdė:

– Ne laikai keičiasi, o tik žmonės! Gal manai, kad 22-ame šimtmetyje visi sugrįš prie fygos lapų?

TAIKI ŠEIMA

Vyras giriasi savo bičiuliui:

– Mudu su žmona nuostabiai vienas kitą suprantame. Aš nesakau jai, ką ji turi daryti, o ji žino ir man pasako, ką aš turiu daryti!

PATIRTIS

Šnekasi dvi našlės. Prie jų prieina mergina ir teiraujasi:

– Apie ką, mielosios tetos, taip paslapčia kuždatės?

– Žinai, Daiva, – sako viena, – ir tu galėtum iš mūsų pasimokyti. Gyvenimas mus padaro pakankamai protingomis. Aš, pavyzdžiui, nesigirdama galiu pasakyti, kad visada žinojau, kokį vyrą pasirinkti. Iš penkių vedybų tik vienoje buvo neapsižiūrėta. Užtat, brangioji, tau patariu: venk vyro, kuris tavęs nevergina, nežino apie tave nieko

gero ir tau nepataikauja. Iš tokio vyro – jokios naudos!

– Bet aš nenoriu likti senmerge! – išsigąsta mergina.

– O, nereikia baimintis, brangioji, – įsiterpia antroji našlė. – Jei nerasi tokio, kuris tau nepataikauja, tekėk už kvailio, kuris tave vis girtų ir manytų, kad tu – gražiausia ir geriausia visame pasaulyje.

IŠ RONALDO REAGANO ANEKDOTŲ RINKINIO

Anais "gerais liaudies imperijos laikais" į Kremlių atėjo senyva moteris ir būtinai norėjo susitikti su Michailu Gorbačiovu. Šis pagaliau sutiko ją priimti ir tuoj paklausė:

– Kuo galiu padėti?

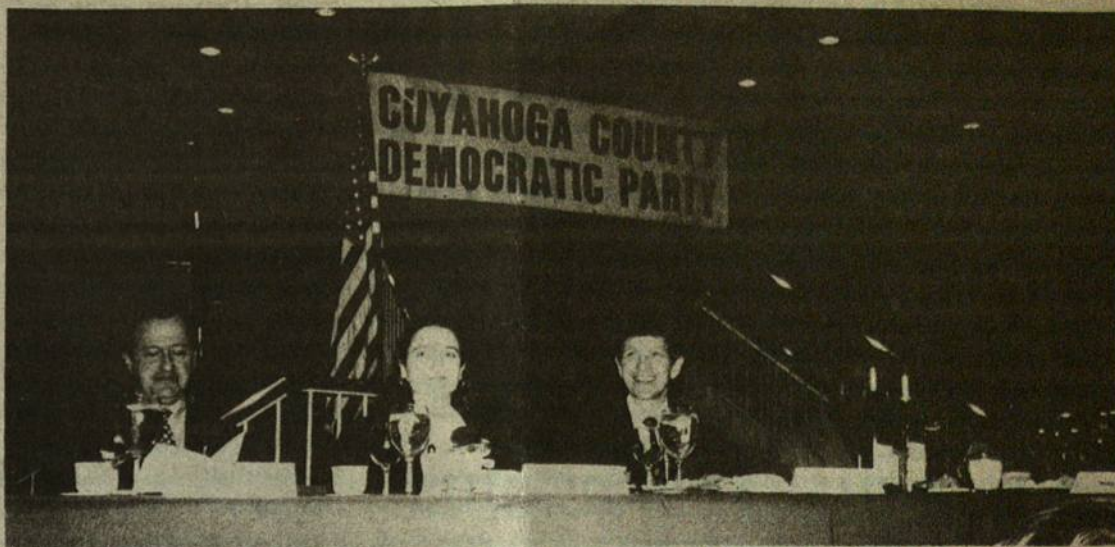
– Aš noriu išsiaiškinti tik vieną klausimą, – sako moteris. – Kas išrado komunistinę sistemą – politikai ar mokslininkai?

– Politikai – atsakė jai Gorbačiovas.

– Aš taip ir maniau. Mokslininkai būtų pirma išbandę su pelėmis!

TAM PAČIAM STILIUIJE

Garsėjančiam rašytojui Žūtautui, gavusiam valstybinę premiją, pasipylė daug laiškų su vedybiniais pasiūlymais. Vienos rašė, kad rašytoją nepaprastai pamilusios po jo naujausio romano. Kitos laiškuose reiškė giliausius meilės jausmus, kuriuos puoselėjančios jau labai seniai. O

JAV kongresmeno, "Baltic Caucus" ko-pirmininko Dennis Kucinich (trečias iš kairės) pagerbimas už visuomeninę veiklą, įvykęs kovo 26 d. Kristinos Juozapaitytės nuotr.

Virginijai ir Dovydui Rubinskiams gėles, kaip padėkos ženklą už darbą Šv. Jurgio parapijoje įteikia dr. Živilė Vaitkienė. Jono Jasaičio nuotr.

viena mergina atsiuntė tokį laiškėlį: "Esu jauna ir graži. Ketvirtadienį, 7 val. vakaro būsiu namie visiškai viena. Adresas..."

Žūtautas jai atsakė: "Gerbiamoji gražuole, turiu Jums pranešti, kad ir aš tą ketvirtadienį būsiu namie. Mano adresą jūs žinote!"

"DIRVAI" AUKOJO:

Amerikos lietuvių tautinės sąjungos St. Petersburg, FL skyrius \$200
LB Cleveland, OH apylinkė 100

A.Pintsch, W. Milford, NJ 65
V.Vidugiris, Rancho, CA ... 65
Los Angeles Liet. namai, CA 50
J.Lizaitis, Ft. Lauderdale, FL 25
V.Urbaitis, Mayfield H., OH 25
P.Dirda, Oak Lawn, IL 20
J.Saladzius, Rochester, NY 20
A.Azelis, Univers. Hts., OH 15
V.Beleckas, Chipley, FL 15
E.Cigas, Lakewood, OH 15
P.Griganavičius, Darien, IL 15
J.Kaspariunas, St. Pete., FL 15
J.Kleinaitis, Germantn., TN 15
V.Mazoliauskas, L. Wort, FL 15
J.Miglinas, Chicago, IL 15
S.Pabrinkis, Cleveland, OH 15
E.Praleika, Little Falls, NJ 15
V.Sherksnis, Gardner, MA 15
E.Sinkys, Santa Monica, CA 15
E.Vilkas, Valencia, CA 15

A.Strazdas, Placentia, CA 15
J.Velička, Lakewood, OH 14
K.Campe, New Town, CT 10
J.Juozunas, Miami, B. FL 10
A.Tallat-Kelpš, Ment, OH 10
S.Bakūnas, Cleveland, OH 5
G.Zukauskas, Chicago, IL 5
R.Sakienė, Glendale, CA 5

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

* * *

"Dirvos" redakcija ir "Vilties" draugija dėkoja Amerikos lietuvių tautinės sąjungos St. Petersburg, FL skyriui bei LB Cleveland, OH apylinkės valdybai už paramą savaitraščiui.

The World is Changing!

Can you afford not to have Internet Access?

Xcelnet offers you One full Year of Unlimited Internet Access for \$125 with this ad. Web Hosting Starts at 19.95 / month.

Call now 216-382-9033

You will be online today. Guaranteed. Tired of busy signals? Excellent Service. Free E-Mail & Web Space.

SUPPORT IN LITHUANIAN AVAILABLE

Don't have a computer? We have new and refurbished systems starting from \$399.

Monitors and Printers available.

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

TAUPA
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

15

YEARS OF EXCELLENCE

**SAVI
PAS SAVUS !**

XXXXXXXXXXXX

KVIEČIAME

VISUS

I

TAUPĄ !

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000